

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
4-hasábos példány egyszer 20 fill.
minden következőnél 18 fillér.
Nyolctíz napra 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, január 10.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Az első munka.
- Szakadás az orvos-egyletben.
- Aradot mellőzik.
- Az új polgármester.
- A kilincselés ellen.
- A város parlamentjéből.
- Benedek Jánost kizárták.
- Tárcsa: Baba való akar. Irta: Bardócz Margit.
- Csarnok: A hatodik parancsolat.

Az első munka.

Arad, január 9.

A hangulatot keresők a mai polgármester-választáson is találhattak mélabus, bánatos redőt. A virilisták képviselték ezt az éjszini árnyat. A személyeken, a virilistákon nem látszott ez meg: ők együtt örvendeztek az örvendezőkkel, és halljukoztak a halljukozókkal; de az intézményen, amelynek jogán ők az árkádcsarnokban ültek, meglebbent az elmúlás szárnya.

Ma még polgármestert választottak a virilisták, a választott városatyákkal egyetemben, de holnap már döngetni fogja a jogaikat a soproni átirat. A közgyűlésnek ünnepiességtől szabad, holnap folytatódó részén tárgyalják Sopronvármegye átiratát, hogy a virilizmust töröljék el. A soproniak el akarják törölni, — ki tudja, lesz-e újra alkalmuk az aradi virilisták polgárnagyot választani, és, amint ilyenkor szokás, az elhangzott beszédek

jegyzőkönybe iktatása fölött egyhangulag határozzanak.

Tehát töröljék el. Biztosítjuk a soproniakat, akik közelebb esnek a nyugoti kultúrához, mint mi, hogy a virilizmus lebunkózása mellett mi is igen sok, hatásos és nyomós érvet tudnánk csoportosítani. A minthogy a világ mai berendezésén is sok mindent lehetne tökéletesíteni, ha egy- és más dolgokhoz nem kellene alkalmazkodni. Helyes az, hogy a vagyonnak számtalan előjoga és mérhetetlen hatalma legalább ott korlátoztassék, a hol a polgárok közös érdekeiről van szó; még helyesebb, hogy a születés, öröklés, szerencse, vagy véletlen révén jutott jövedelem ne lehessen olyan jogok forrásává, a melyekre másokat csak a tehetség, a közpályán való működés, az érdemek kvalifikálnak; s a legigazabb, hogy azok az idők, amikor a vagyonos osztály képviselte tulnyomó részben a polgárság szellemi fölét, rég elmúltak, s az értelmi előkelőséget ma már talán inkább lehet a szegények és középmóduak között, mint a vagyonosak között felfedezni. Mindezek mellé az igazságnak, a demokráciának, a jogegyenlőségnek, a fölvilágosodottságnak, a szabadelvűségnek elméleteiből szintén a virilizmusnak, mint előjognak eltörlése következne.

S. mindezek ellenére a városok mai helyzetében, amikor a törvényhatóság a város önkormányzatát képviseli és gyakorolja, a virilizmus intézményére szükség

van, s azt egyenesen a polgárok érdeke teszi kívánatossá. Nézzük csak ennek az okait.

A törvényhatóság tagjai nemcsak jogokat gyakorolnak, hanem egyben ők kezelik a közvagyonot s döntenek a város kiadásai, s a kiadások fedezetére kivetett pótdadó fölött. Föltehető ugyan, hogy a teljesen választott tagokból álló törvényhatóság ép olyan gonddal igyekeznék a pótdadó emelkedését fékezni, mint a mai képviselő. De ez csak föltételes valószínűség. Sokkal pozitívabb bizonyosága ennek a természetes érdek. A városatyák között is lehetnek meg nem alkuvó Catok, de a legtöbbjük mégis gyarló ember. Akárhány választásnál megesik, hogy a szóban forgó állásra a nála kilincselő jelöltet nem tartja alkalmasnak, sőt tudja, hogy az csak ártalmára lesz hivatalának, — és ezért, vagy amazért, vagy pusztán jószívűségből mégis rászavaz és lehetővé teszi a megválasztását. Ugyan így lenne, a mikor igazságtalan költségzaporításra kerülne a dolog. Ha tudnák is, hogy az újabb megterhelést jelent, — talán mivel ez a megterhelés rájuk csak kis arányban esnék, beugrattatnák magukat. A virilistát azonban természetes érdeke vezeti arra, hogy a kiadások szaporítását lehetőleg gátolja; s a mikor ezzel a maga érdekét szolgálja, egyben szolgálatot tesz a polgárok ezreinek, a kikben az övével azonos érdek kisebb mértékben, de összevéve hatalmas arányokban nyilatkozik

Baba való akar.

Irta: Bardócz Margit.

Gergő Dénes, a fiatal ügyvéd éppen bevégezte a reggelit, mikor halk kopogtatás után csendesen felnyitott az előszoba ajtaja s azon egy karcsu fiatal asszony lépett be. A fiatal ember meglepetten sietett vendége elé.

— Baba! Te itt?! Ilyen korán! És egyedül? Hogy engedett el az urad?

Az asszonyka egyik kérdésre se felelt, hanem ahelyett leereszkedett egy karos székbe és a gyors jövőstől pihegve szedte a lélegzetet.

— Baba, Baba! Megint futottál a lépcsőkön — zsörtölődött a fiatal házi gazda, mialatt fivérnél szokatlan gyöngédséggel szedte el az asszonykától a téli boát és kalapot. — Ha megtudná az urad, hogy így rohantál...

— Csak tudja meg! — mondta hirtelen a kicsi asszony s mélyszürke szeméből haragos dac villogott elő. — Csak tudja meg! — ismételte. — Nem baj!

— De Baba! — méltatlankodott Gergő s bámulva nézett a huga gyönyörű arcába.

Baba mondta ezt? Az engedelmes kis Baba, akit mindenki szeretett, becézett a szelidségéért s akinek parancs volt minden szó, amely az ura ajkáról hangzott el? Gergő bámultában azt se tudta mit feleljen. Csak nézett és várt.

Nem kellett sokáig várnia. Az asszony fölémelte fejét s haragosan beszélt tovább:

— Tudja meg! Ugyse törődöm már a parancsával!

— Osszehiragudtatok Baba?

— Elfogok tőle valóni!

— De baba! Csak nem beszélsz komolyan?

— El fogok valóni! Azért jöttem hozzád, hogy tanácsolj valamit. Hogy kezdjem? Most megbeszélhetjük

— Fontold meg a dolgot.

— Nem fontolok semmit! Ne akarj lebeszélni. Tudom, mit teszek. Nem vagyok gyermek.

Gergő elmosolyodott.

— Hiszen olyan igazi gyermek volt ez a bájos kicsi asszony! Amint dacos nézéssel, haragosan összezsúcsúritott szájjal ült ott, a legbájosabb három esztendősz duzzogó gyermekhez hasonlított, csak a kis ujját kellett volna a szájába vennie.

— Nem vagyok gyermek, — ismételte duzzogva. — Tudom, mindnyájan annak tartotok, tudom ő is... de most majd meg fogja látni, hogy velem nem lehet zsarnokoskodni. Hogy nekem is van akaratom!

— Megbántott?

— Meg. Rossz volt... Parancsolt.

Könny futott a sötét szemébe, de legyőzte a gyengeségét és feltámadt daccal ismételte:

— Parancsolt!

— De hiszen eddig hallgattál rá.

— Igen, mert ő is mindent megtett a kedvemért.

— És most?

— Most nem akart elvinni Molnárék zsúrjára és mikor azt mondtam, hogy akkor magam megyek el, rámparancsolt, hogy nem szabad. Hát ezt türjem én el?!

— És ezen a zsuron vesztetek össze?

— Nem ezen. Ő rossz volt. Haragosan rám parancsolt, hogy otthon kell maradnom és mikor én erre azt feleltem neki, hogy ha nem visz el, büntetésül nem kap ebédet, hát azt mondta, hogy: jó. Gunyolódott... És elment. Aztán... aztán...

— No, no Baba, csak nem sírsz? Mondd el szépen a dolgot, aztán majd megbeszéljük a teendőket.

— Igen... Azért jöttem. Elmondom az okokat. Ugy-e a törvény előtt is meg kell mondani?

— Meg.

— Majd meg is mondjuk. Zsarnokoskodott. Ugye ez elég nagy ok?

Gergő mosolyogva nézte a huga édes, könnytől ázott arcát. Olyan kedves volt, amint komolyan előrehajolva, fontoskodva tette föl a kérdést, amely sehogyse illett hozzá, hogy a fiatalember újból elmosolyodott.

— Nagy — mondta megnyugtatóan. Hanem nekem úgy tetszik Baba, hogy te is hibás vagy egy kicsit. Miért mondtad az uradnak, hogy nem adsz neki ebédet?

meg. A lejtős uton haladó kocsik kerék-kötőjéhez hasonló a virilizmus intézménye; lassítja a haladást, de ha ez nem lenne, a féktelen lefelé rohanásban föltétlenül baja esnék a szekérnek. Mohóan vágyjuk a modern intézményeket; lázas sietséggel adoptálnánk mindent, ami a külföldön s a fővárosban az ugynevezett nagyvárosi nivó eszközeül szolgál; ami tetszetős a szemnek, kényelmes a testnek. De ha mindezt egyszerre megszerznék, óriási adóteherrel kellene megfizetni az ambíciókat, meg a hiúságunkat. Ilyen időkben jó a virilizmus intézménye, amely a saját bőrén érzi, hogy nem szabad tovább nyújtózni, mint a meddig a paplan ér.

S ma még van még egy ok, amely a virilizmust szükségessé teszi. Ma még — ezt talán nem is kényes kimondani — a közbizalmat a hatásos beszédekkel, a szónoki képességekkel lehet a legsikeresebben meghódítani. Ennek tanujele a parlament is, mely ma ötnegyed részében ügyvédek áll. Ha ma bekövetkeznék a virilizmus eltörlése, félős, hogy a városi törvényhatóságokban is így lenne ez. S a félé szóban bizonyára nem lát sérelmet a populus Verbóczyanus. Mert a törvényhatóságok hatáskörének igen sok oldala van, melyhez nem ügyvéd kell, hanem igenis: iparos, kereskedő, gazda. Ennek a három elemnek, ma még, főképen a virilizmus biztosít helyet a törvényhatóságban. Szomorú, hogy ez így van, mert az egészséges közvélemény azt hozná magával, hogy a közbizalom ezeknek legalább annyi helyet adjon, mint az ügyvédeknek. De hát ez így van: s aki elismeri, hogy ezekre az elemekre a törvényhatóságban szükség van, nem pártolhatja a virilizmus eltörlését.

Bizonyos, hogy a virilizmus, a mai formájában, már nem illeszkedik bele egész helyesen a városok kereteibe; elismerjük, a reformra megérett ez is. A reformnak igen érdekes formáját vetette föl a napokban Nagyvárad pénzügyi tanácsnoka. Azt javasolta, hogy a törvény-

hatóság fele maradjon virilista, de ezt a felét az összpolgárság válassza a legtöbb adófizetők soraiból. A reformnak lehet más formája; de átmenet nélkül a virilizmus teljes megszüntetésébe bele menni nem lehet.

Uj polgármestert választott ma Arad. S mintha az új polgármester friss akaratereje, alkotásvágya az egész törvényhatóságot új vérrel járná át. Új kedvvel, reményekkel fog munkához a törvényhatóság, s igyekszik a jobb jövőnek, a vagyoni haladásnak, megerősödésnek alapját letenni. S az új korszak első napján, amikor az ünnepiesség elmúltával dologhoz lát a törvényhatóság, nem pártolhat olyan tervet, amely a várost a könnyelmű gazdálkodás, a közterhek emelkedése veszedelmének tenné ki, s kirekesztene a törvényhatóság kebeléből olyan elemeket, a melyekre az új munkának talán legnagyobb szüksége van. +

Szakadás az orvosegyletben.

Önálló aradi fiókot alakítanak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad január 9

Az Országos orvosszövetség aradi és arad-megyei fiókjának szombaton hozott határozata, amely szerint a betegsegélyző pénztárakkal a szabad orvosválasztás alapján létesítendő a megegyezés, tudvalevőleg éles ellentétet idézett föl az aradi fiókegyesület tagjai körében. A szövetség kebelébe tartozó aradvárosi gyakorló orvosok többsége még mindig nagy elkeseredettséggel tárgyalja a megyebeli tagok szavazatai révén keletkezett határozatot és megvitatja azokat a módokat, miként lehetne a határozatot érvényteleníteni és a jövőben elejét venni annak, hogy az aradi orvosi karra sérelmes rezolúciók hozassanak.

Erre nézve megtalálták azt az expedienst, amely radikális módon véget vetne annak, hogy vidéki, megyebeli orvosok a városiak érdekeit érintő kérdésekben dönthessenek. Ez pedig abban áll, hogy az aradvárosi orvosok önálló fiókot alakítanak. A fiók létesítése dolgában

már javában folyik az aláírás azon a kérvényen, amelyben rendkívüli közgyűlés összehívását és az aradi s aradmegyei fiók kettéválasztását kéri. A kérvény szövege a következő:

Tekintetes Elnökség!

Alulírottak tisztelettel kérjük rendkívüli közgyűlés sürgős egybehívását, amelynek tárgyául az aradi és aradmegyei fiókszövetség kettéválasztását kérjük kitűzteni.

A kérvényt pedig a következő aradi orvosok irták alá:

Bácskay Béla, Pényes Samu, Fleischer Samu, Fodor Odön, Grossmann Emil, Grossmann Jakab, Hermann I. Károly, Herz Andor, Horváth Kornél, Kabdebó János, Keppich Jakab, Kis Dávid, Kronstein Vilmos, Lakatos Izidor, Polónyi Jenő, Schreiber Vilmos, Singer János, Székely Inigó, Tisch Mór, Viski Pál és Werner Miksa.

Miután Köpf Kálmán és Mészáros Gábor orvosok is alá fogják írni a kérvényt, a fix fizetéses rendszer mellett kardoskodók az aradi orvostestület jelentékeny többségét képezik, a mely az összehívandó rendkívüli közgyűlésen keresztül is viszi a városi és megyei fiók különválását. Ha a közgyűlésen a megyei tagok meghiusítanak azt, hogy az aradi orvosok akaratára érvényesüljön és külön aradi fiók alakulhasson, akkor megfőlebbezik a határozatot az orvosszövetség budapesti központi igazgatóságához. Ha ez sem hagyja helyben a fiók önálló alakulását, akkor a 23 aradi orvos kilép a szövetségből.

Annyi bizonyos, hogy az aradi fiókban a közeli napokban izgalmas tanácskozások lesznek, amelyeknek eredményét még nem lehet előrelátni. A rendkívüli közgyűlés összehívását kérő folyamodást valószínűleg már holnap átnyújtják Vas Sándor dr.-nak, a szövetségi fiók elnökének, aki azután 8 napon belül összehívja a rendkívüli közgyűlést.

Az orvosszövetség tisztikarának egyik agilis tagja ma az Aradi Közlöny egyik munkatársa előtt igen érdekes nyilatkozatot tett a szabad orvosválasztásra vonatkozó határozat kivihetlenségéről és különösen arról, hogy miképpen tudtak az ominózus határozatnak többséget szerezni. Nyilatkozatában többek között elmondta, hogy azon a nevezetes szombati ülésen, amelyen a szabad orvosválasztási elvet kimondották, az aradi orvosok közül 19 volt a

— Azt csak haragomban mondtam. És... és... Nem jött haza. Ebédre se. Pedig nagyon vártam. Egyedül hagyott...

Lehajlotta a fejét és keserves sirás szakadt föl a szívéből. Gergő megindultan hajolt hozzá és csitítani kezdte.

— No, no Babus. De estére csak hazajött?

— Haza. Hanem...

— No, ne sirj. Meg fogjuk büntetni azt a rossz embert. Hát hazajött? És újból gunyolódott?

— Nem gunyolódott... Egészen kedvesen jött hozzám, de elfordultam tőle. Akkor mosolygott, — igen mosolygott, pedig látta, hogy a szemem ki van sirva — és békiteni próbált.

Akkor már nem akartam elmenni... semmit se akartam mást, mint a kibékülést, de megint eszembe jutott, hogy nem jött haza, hogy egész délután sirni hagyott és haragosan eltaszítottam magamtól. Akkor nagyon elkomorodott és kiment. Azóta nem láttam... Tegnap este óta. Oh Dénes, ha te tudnád, milyen borzasztó volt! Ha majd lesz feleséged és az egyszer itt hagy...

Gergő nem állta meg, hogy ne nevéssen.

— Szép kilátások.

— ... ha itt hagy, akkor meg fogod érteni, mit állottam én ki.

— Látod Baba, nekem úgy tetszik, hogy Sándor nem egészen hibás.

A kicsi asszony felemelte fejét és könny szökött a szemébe.

— Hát jó, — mondta dacos keserűséggel.

Csak pártold! Ugyis tudtam előre, hogy neki adsz igazat. Mert férfi vagy! Mert nem tudod megérteni, hogy nekünk asszonyoknak is meg van a magunk büszkesége. Mind ilyenek vagytok! Nem akarjátok megérteni, hogy nekünk nem tetszik az olyan férfi, aki uralkodni akar fölöttünk, aki parancsol...

— Hát jó. Neked van igazad Baba, csak ne sirj. De mit akarsz egyelőre tenni?

— Kisérj ki a déli vonathoz. Apához megyek. Ott maradok nála... Aztán... aztán... én tudom, hogy meg fogok halni. De akkor legalább meg fogja tudni, hogy mindennek ő volt az oka... Egyedül ő. És, én tudom, hogy hiába fogja megbánni, mert késő lesz minden...

— Tudod mit Baba? Ahelyett, hogy sirsz és szentimentáliskodsz, beszéljünk meg a dolgot. Ne akarj te elválni, eredj szépen vissza az uradhoz és kérd meg.

Baba szomorúan rázta meg a fejét

— Nem... Jobb lesz így... Ugye szeret már.

— Dehogyan nem.

— Nem szeret. Ha szeretne, nem hagyott volna egyedül, nem hagyott volna sirni. Oh, jobb lesz így...

— Hát jó. Válg el. Válás okául az urad zsarnokságát hozzuk fel?

— Azt.

— Egyéb okokat nem tudsz?

— Nem, nem, egyéb ok nincs — mondta hirtelen a kicsi asszony és szomorúan tette hozzá: Ezért is elválasztanak úgy e?

— El. De azért ha még akadna valami ok, annál jobb.

— Nem! Nem! Mást nem vétett!

Gergő erre a védelmezésre gondolt valamit s bár ajkai némák maradtak, arckifejezésén meglátszott, hogy meg van elégedve a gondolatával. Hirtelen hátradől székében s egészen megváltozott hangon, közönyösen folytatta a témát.

— Nem kényszerített arra, hogy erődön felül dolgozz? — kérdezte olyan ártatlanul, mintha sejtelve se lenne arról a puha fészkeről, amelyben a kicsi hugát annyira becézte az általuk vádolt férj.

Baba tágra nyitotta a szemét.

— Oh dehogyan. Hogy kérdezheted? Tudhatnád.

— Csak kéredezem — mondta nyugodtan a fiatal ügyvéd. — Különb... mégis... ha visszaemlékezem, úgy rémlik, mintha olykor kisírt szemekkel találtalak volna.

— Tévedsz.

— Igazán nem bántott? Nem ütött meg soha?

— Dénes! Hogy kérdezhetsz ilyen?!

— Nó mert én mindig nyersnek, erőszakosnak tartottam őt. Sokszor gondoltam is, hogy nem való neki ilyen törekeny babaasszony amilyen te vagy.

— Nem, nem bántott — ismételte halkán a kicsi asszony. Ahogy eszébe jutott az a mérhetetlen boldogság, melylyel telítve volt házasságának minden pillanata, forró könny tödült a szemébe. Érezte, hogy igazságtalanság tőle folytatni is a témát.

fix fizetéses rendszer mellett, míg 13 a szabad orvosválasztás híve. De eljött az ülésre mintegy 35 vidéki körorvos is, holott előző szövetségi üléseken, amikor az ő érdekeikről volt szó, csak ötven jelentek meg. A 35 vidéki orvos közül huszonegyet sikerült érveikkel meggyőzni, hogy az aradi orvosi kar érdekeinek a fixfizetéses rendszer felel meg, úgy, hogy el is távoztak az ülésről. Az ott maradt 14 orvos közül azonban 13 azzal a 14 aradi orvossal szavazott, akik a szabad orvosválasztás hívei és így történetesen, hogy egy kizárólag az aradi orvosokat érdeklő ügyben nem az aradi orvosok többségének akaratára jutott kifejezésre, hanem a kisebbségé, a melyet a berendelt mezei hadak támogattak. Így bukott el a fixfizetéses javaslat 19 szavazattal 27 ellenében.

Aradot mellőzik.

Se egyetem, se főiskola, se postaigazgatóság.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 9.

Unalmas volna újra siránkozni azon, hogy Aradot miként mellőzik és szorítják háttérbe állandóan a vidéki városok versenyében. A nagyobb vidéki városoknál valami sajátos jelenség lépett fel az utóbbi időkben. Mivel benső erőik nem elegendők a fejlődés harcának megvívására, folytonosan állami intézmények után vadásznak, hogy ezen az uton szerezhessék meg a haladás feltételeit. Pozsony, Kassa, Temesvár, Szeged, Debrecen vezetnek ezen a téren, vásári lármájuktól hangos a fórum. Társadalmuk, városi közéletük gyenge arra, hogy erőteljesen fejlődhessék s e miatt állandóan olyan állami intézményeket próbálnak kikunyorálni, amelyek egyáltalán nem illetik meg őket. Arad már évtizedek óta eszi a mellőztetés keserű kenyerét, — de reméljük, hogy most már végre talpára áll a város és az új polgármester vezetése mellett nemcsak jajgatni fog, de tenni is.

Van erre alkalom elég. Itt van például a *harmadik egyetem*. Már ettől is elestünk. *Az U—g* írja mai számában:

Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter — a mint értesülünk — a jövő évi költségvetés keretében fogja kérni a harmadik egyetemre szolgáló kiadásokat. Az intézetet *Pozsony* városa kapja, s ennél a kormányhatározásnál nem csekély súlyt tulajdonítanak annak a körülménynek, hogy a kérdés iránt *Frigyes* királyi herceg is érdeklődik. Pozsonnyal szemben Kassa konkurrált legnagyobb erővel, ezután következett Szeged, Pécs, Debrecen, Temesvár. A kultuszminiszter az egyetemet pretendáló városok törekvéseit — hír szerint — nem akarja méltánylás nélkül hagyni s *Szegednek*, *Temesvárnak* valami más főiskolát, *Pécsnek*, *Debrecennek*, *Kassának* pedig egyéb ily irányú kárptólást tervez.

Ime: nemcsak a harmadik egyetemtől es-tünk tehát el, de el fogunk esni azoktól a *más főiskoláktól* is, amelyeket az örökké dédelgetett Szegednek és Temesvárnak juttat a kormány kegye, sőt elesünk az *egyéb olyan irányu kárptólásoktól* is, amelyek majd Pécsnek, Debrecennek és Kassának jutnak az egyetem helyett.

Aradnak jogos és elvitathatatlan igénye van a *második műegyetemre*: kötelessége a polgármesternek és a városnak most már minden követ megmozgatni, hogy újra le ne maradjunk a versengésben.

Lemarad Arad más téren is. Tessék csak figyelemmel elolvasni egyik nagyváradi lapnak ezt a cikkét:

A debreceni lapok közölték a hírt, hogy a nagyváradi postaigazgatóságot Debrecenbe fogják áthelyezni. A hír ilyen formájában nem felel meg a valóságnak s illetékes helyen meg is cáfolják. Ámde tény az, hogy *ketté választják* a nagyváradi postaigazgatóságot s *egyik része Debrecennek jut*. Ez a terv már a megvalósítás küszöbén áll s mint befejezett tény emlegetik.

A kereskedelemügyi minisztériumban már régebben tervezik, hogy a postaigazgatóságok műszaki osztályait különválasztják s mint külön *műszaki igazgatóságokat* önállósítják. A nagyváradi postaigazgatósághoz tartozó műszaki osztályt Debrecenbe fogják áthelyezni, mint külön igazgatóságot s ennek hatáskörébe osztják be Bihar megyét is. A műszaki osztály tisztviselőit

értesítették is már, hogy június elsejétől kezdve Debrecenbe helyezik át őket.

Ez a tény a debreceni újságok kombinációjából. *Tizennyolc ilyen műszaki igazgatóságot állítanak fel az ország területén* s Nagyvárad városnak, ahol postaigazgatói székhely van, egyetlenegy sem jut belőle.

Nagyváradot nem egy tulajdonsága predestinálja arra, hogy ide állítsák fel a postai műszaki igazgatóságot. Mindenekelőtt postaigazgatósági székhely, ahol már van műszaki osztály is. Az államvasutak fővonala mellett fekszik s 50.000 főnyi lakossága mellett is jóval nagyobb postaforgalmat teremt élénk kereskedelmi élete, mint a par excellence földműveléssel foglalkozó Debrecen. Ez a két körülmény tökéletesen elegendő arra, hogy indokolttá tegye a műszaki igazgatóságnak Nagyváradon való felállítását. A kormány azonban nem így gondolkozik. Nála nem a forgalmi és kereskedelmi érdekek az irányadók, hanem a korteszempontok.

Talán még lehetne segíteni valamit, hogy ne Nagyvárad rovására favorizálja a kormány Debrecen, ámde erre alig van reményesség, s így a műszaki igazgatóság bizonyára Debrecennek jut.

Igy verik félre a harangokat Nagyváradon. De mit szólunk mi, aradiak? Élénkebb kereskedelmi forgalma alig van magyar városnak, mint Aradnak, de azért körülöttünk Szegeden, Temesváron, Nagyváradon mindenütt van postaigazgatóság. — csak épen Aradon nincs. Sőt — úgy látszik — nem lesz olyan újfajta *műszaki igazgatóságunk* sem, aminőt épen tizennyolcat fognak majd felállítani szerteszét az országban, *de Aradra világgért se jut a tizennyolcból*, holott sokkal nagyobb a postaforgalmunk, mint abból a tizennyolc városból tizenhété, telefonhálózatunk pedig legnagyobb talán az egész országban.

Nem tudjuk, illetékes aradi helyeken informálva vannak-e erről a készülő postai reformról, valamint arról is, hogy Arad ismét hoppon marad? Ha nincsenek: tessék most már érdeklődni és *gyorsan* cselekedni.

De Gergő könnyörtelenül beszélt tovább. — S gondold Baba, hogy nem csalt meg? A kicsi asszony fölkapta a fejét. Az arca kigyult, a hangja reszketett, mikor megszólalt.

— Dénes! Te... te...!
Felindulásában nem tudott többet mondani, de lángoló szemei többet beszéltek minden haragos szónál. Ugy, hogy Dénes jónak látta megjegyezni.

— Mert róla minden rosszat fel tudok tételezni.

— Te! — te rossz vagy — mondta haragosan az asszony és elfordította a fejét. De Gergő isteni nyugalommal ült a helyén.

— Hát akkor — folytatta flegmatikusan — csak a zsarnokságát hozzuk fel a törvény előtt.

Ennyi is elég lesz. Ha ugyan ki nem békültök.

— Nem fogunk — mondta az asszony és könny reszketett a szemében.

— Azt nem tudhatod. Meglehet, hogy eljő hozzád s nagy alázatosan bocsánatot kér.

Az asszony felelet helyett megrázta a fejét.

— Én, amilyen pipogyának ismerem, hi szem, hogy képes lesz megtenni. Mindig gyenge, gyámoltalan férfinak tartottam. Igazi pipogya. — Ne félj, hamarosan meg fog alázkodni előtted...

— Az nem igaz! — kiáltotta indulattól elsápadva a kicsi asszony és felugrott

— Majd meglátjuk — szólt vissza a bátyja és valami különös, szinte elégedett mosoly révedezett ajkai körül.

Baba szólni akart, de e pillanatban hangos beszéd zaja hallatszott be az előszobából, s ez a hang egyszerre elnémította őt.

Az ura hangja volt.
Hova meneküljön? Rémulten nézett körül, aztán befutott a bátyja dolgozó szobájába.

Az ajtót már nem volt ideje betenni, mert az ura a szobába lépett.

Gergő a sógora elé sietett, s mintha mit se sejtene, elfogulatlanul nyujtotta jobbát.

— Hozott Isten! Foglalj helyet.

— Köszönöm, de sietek. Várnak a törvénytársaim. Csak azt jöttem mondani, hogy a hugod, (nem mondta, a feleségem) ma reggel szó nélkül itt hagyott.

— Hát hova ment?

— Azt hiszem az apjához. Legalább is a cselédeknek azt mondta.

— De csak nem végleg?

— Valószínűleg.

— Lehetetlen. Osszevesztetek talán?

— Ossze.

— De hát mi történt? — bámult nagy szemeket meresztve a meglepett sógor.

— Ostobaság. Nem akartam elvinni Molnárék zsúrára. Ennyi az egész.

— Miért nem vitted el?

— Mert ezeket az új ismerősöket nem tartom olyan társaságnak, ahol egy olyan józlású asszony, mint az én feleségem szórakozást találhatna. Persze ő ezt nem akarta megérteni.

— Mi kifogásod van ellenük?

— Semmi, csak az, hogy nem tartom őket hozzánk való társaságnak. Az asszonynak olyan életszükséglet a kétértelmű beszéd,

mint másnak a falat kenyér, a fiatal asszony egyebet se tud mint az udvariolt dicsérni, a leányok, mert cigarettáznak és szabadon beszélnek, hát azt hiszik, hogy ők most nagyon művelt leányok. Sokszor én ütközöm meg rajtuk. Ez a legkör nem való az én feleségemnek. Tudom, hogy őt se a társaság vonzotta, — az ő finom izlése nem vágyhatott ezért — csupán csak daczból erőszakoskodott. Tudod milyen gyerekes volt mindig...

— Éppen azért ne vedd komolyan. Eredj érte és hozd vissza.

— Azt nem teszem.

— Miért ne tennéd? Végre is még mindig szereted.

— Szeretem.

— Nó hát!

— Sohase tenném meg. Ő bántott meg, neki kell közeledni hozzám. Ebben a tekintetben hajthatatlan vagyok.

— Pedig a boldogságodba kerül.

— A boldogságomba kerül, de azért mégse teszem meg. Inkább mindent elszenvedek, de előtte megalázkodni nem fogok soha!

Ebben a pillanatban gyöngé nesz hallatszott, s a félig nyitott ajtóban Baba alakja tünt elő.

Az orros-kája piros volt az izgalomtól, a keze reszketett, de a hangja diadalmasan ujjongott, amint a bátyjához fordult.

— Ugye, mondtam, hogy ő nem gyámoltalan? Ugye, tudtam előre, hogy nem fog megalázkodni?! Hogy büszke?! De te... te csupa rosszat mondtál róla!

Hirtelen elhallgatott. Félve, könnyes szem-

Az új polgármester.

Varjassy Lajos megválasztása. — A polgármester programja. — A tisztviselők Varjassynál. — A polgárság üdvözlője. — Fáklyásmenet. — Az ünnepi banket. — A főispán beszéde. — A Rákóczi-társaságban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 9

A mai nap Arad polgárságára nézve egy új korszak kezdetét jelenti. Ma választotta meg Arad városa *Varjassy Lajost* polgármesterré. A választás egyhangú volt, mert a népszerűség zenitjén álló férfi ellen senki nem vehette fel a választási küzdelmet a csufos vereség biztos tudata nélkül, de egyhangú volt azért is, mivel a polgárság bizalma oly spon-tán megnyilatkozása volt *Varjassy Lajos*-sal szemben, hogy rajta kívül más szóba sem jöhetett, ha a város vezetéséről van szó. Olyan őszintén, olyan lelkesen már régóta nem ünnepelt Arad, mint ahogy ma az új polgármestert üdvözölte.

Varjassy Lajos ma letette a hivatalos esküt s holnap megkezdí a nagy munkát, azaz nem kezdí, hanem folytatja. Harmincegy esztendei fáradhatatlan és becsületes törekvést jutalmazott ma Aradvárosa s amikor jutalomként odaültette *Varjassy Lajost* a polgármesteri székbe, ugyanakkor a saját érdekeit tartotta leginkább szem előtt. Az új polgármestertől többet vár ez a város, mint bárkitől. Hisszük, hogy nem hiába.

A polgárság az esti órákban fáklyásmenetet rendezett a polgármester tisztele-tére. A nagy arányokban lezajlott ünnepe-ségek még az éjjeli órákban is tartottak.

mel nézett az urára, de aztán felbátorodott és hozzá futott.

— Ő . . . ő vádolta magát — mondta panaszosan az urának . . . ő . . . ő azt mondta, hogy maga rossz, hogy gyenge . . . hogy gyámoltalan pipogya . . . Édes uram . . .

— Szivecském . . .

Gergő csak nézte, nézte őket, s ha Baba nem fakad olyan hümbánós sira, s ha a sógora nem olyan nagyon meghatottan öleli magához az asszonyát, bizony Isten háhatára fakadt volna. Így azonban csak egy elégedett mosolyt kockáztatott meg, azt is csak lopva, a bajusza alatt.

Hanem, később, mikor elbucsuztak, s a sógora karjába fűzte Baba kezét, Gergő nem állta meg, hogy meg ne kérdezze:

— Hát Babus? Mikor beszéljük meg az „okokat“?

— Sohase!

— Hát nem akarsz válni? — bámult a fiatal ember. Az asszony átlátta a maliciát és fölkapta a fejét.

— Nem! — mondta villogó szemmel.

— De hiszen az urad zsarnok!

— Igen is, zsarnok!

— És mégis visszamégy hozzá?

— Vissza!

— De Baba! En nem értelek . . .

A kicsi asszony összecsiszította a száját s teljes megvetésével nézett végig a bátyján.

Nem értesz? Nem is kell! Mi közöd is neked az asszonyok dolgához! De azt megjegyezheted (és jegyezd is meg!) hogy nekünk csakis az olyan férfi kell, aki tud uralkodni fölöttünk, aki tud parancsolni.

A közgyűlés.

A polgármester-választó közgyűlésről alábbi tudósításunk számol be:

Károlyi Gyula gróf főispán megnyitván a közgyűlést, bejelentette, hogy az első tárgy az üresedésben lévő polgármesteri állásnak választás útján való betöltése. A pályázat megvizsgálását és a kijelölést eszközölő bizottságba a törvényhatósági bizottság *Müller Károlyt*, *Műlek Lajos drt.* és *Robitzek Ágoston drt.*, a főispán pedig *Barabás Bélát*, *Salacz Gyulát* és *Bing Vilmost* küldte ki.

Károlyi Gyula gróf ezután a jelölés tartamára felfüggesztette a közgyűlést. A jelölőbizottság, amely a főispáni hivatalba vonult vissza, csakhamar ismét megjelent a teremben és *Károlyi Gyula* gróf újból megnyitván a közgyűlést, jelentette, hogy csupán egy pályázat érkezett be: *Varjassy Lajos* helyettes polgármesteré, amely a szabályoknak megfelel.

(A választás.)

A törvényhatósági bizottság tagjai *Varjassy Lajos* nevének hallatára lelkes éljenzésben törtek ki.

— Éljen *Varjassy Lajos* polgármester! — hangzott mindenfelől a lelkesedés szava.

Az éljenzés és taps lecsillapultával *Károlyi Gyula* gróf főispán *Varjassy Lajost* Arad szabad kir. város egyhangulag megválasztott polgármesterének jelentette ki, mire újból kitört a lelkesedés. A törvényhatósági bizottság ezután *Nemess Zsigmond dr.* indítványára küldöttséget menesztett a polgármesteri hivatalban várakozó *Varjassy Lajos*ért. A küldöttség tagjai *Müller Károly*, *Mayer Miksa*, *Stauber József*, *Péterffy Antal* és *Steigerwald Alajos* voltak.

Csakhamar megjelent a teremben *Varjassy Lajos*, akit kitörő lelkesedéssel fogadtak a törvényhatósági bizottság tagjai. *Károlyi Gyula* gróf az éljenzés lecsillapultával felszólította *Varjassy Lajost*, hogy tegye le az esküt. Annak megtörténte után felállott *Müller Károly* és az alábbi hatásos beszédben üdvözölte az új polgármestert:

(A polgármester üdvözlése.)

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Egy harmincéves tisztviselői multnak elismerése a törvényhatóság részéről a most meg-ejtett választásnak eredménye, de egyszers-mind egy bizalomnak előlegezése új állásának betöltésére.

Arad törvényhatósága mindig elismeréssel volt tisztviselőinek működése iránt és ezen elismerésének kifejezést a választások alkalmá-val adott, díszes állásba helyezvén azt, ki munkásságával arra érdemeket szerzett. A törvény a polgármesterválasztást a törvényhatóság jog-körébe utalja, de a jelen választás nemcsak a törvényhatósági bizottság egyhangú akarata, hanem az egész város összességének óhaja is. *Varjassy Lajos* nemcsak a törvényhatóság bizalmát viszi a polgármesteri székbe, hanem a város öszspolgárainak szeretetét is. (Zajos éljenzés.)

Varjassy Lajos harminc éven át tisztviselője e városnak, de ezen idő alatt a törvényhatósági bizottságnak is tagja volt és ezen idő alatt alkalma volt a törvényhatósági bizottság gondolatmenetét megismerni öszses határozataiban.

Arad törvényhatóságát a közérdeknek érvényszerzése vezérli minden ténykedésében. A polgármester is a közérdeket kell, hogy szolgálja minden tetteiben. Igaz, hogy a közérdek szolgálata nem mindig jár az elismeréssel és ha csak érinti a magánérdeket, már ez feljajdul és tiltakozó szava hívókra talál, de nyugodt lehet a polgármester, hogy a közérdeket szolgálva maga körül fogja találni a törvényhatóság minden tagját, melylyel elnémitja a magán-érdek tiltakozását. (Helyeslés!)

De, hogy a közérdeket kellőleg szolgálja és minden magánérdek elnémuljon, tartsa mindenkor szem előtt az igazságot, mert az igazság

világítófaklyáját követve, az általános elismerés fogja kísérni minden tetteiben:

Igazság! Ez legyen a polgármester jel-szava, de szivre tett kézzel a méltányosság teljes gyakorlásával. Igazság és méltányosság karöltve vezessék őt ténykedésében és főleg jó szívet hallgassa meg előbb és csak azután alkalmazza az igazságnak szigorú hatalmát.

Védője legyen a mi polgármesterünk a város minden autonóm jogainak. Hiszen nem is olyan régen volt a midőn vétkes felhők fenyegették az autonomiánkat és hisszük, hogy a jövő megmenti törvényhatóságunkat egy újabb veszélytől. — De ha mégis újabb veszély fenyegetné autonomiánkat, ott lássuk polgármesterünket a törvényhatóság élén az autonóm jogok védelmében és mi mintegy ember sorakö-zünk körülötte, mert hisszük és bizzunk benne, hogy ősméri törvényhatóságunk e tekintetbeni gondolkozását és én tudom és bizzom polgármesterünk akaraterejében, hogy a törvényhatóság egyöntetű érzelmeinek nemcsak mindenkor kifejezést fog tudni adni, de mindenkor annak érvényt is fog szerezni.

Bizzom polgármesterünknek tudásában és akaraterejében, bizva igazságérzetében és polgártársai iránti szeretetében, üdvözlöm őt a törvényhatósági bizottság nevében a polgármesteri székben és kérem a gondviselés áldást osztó kezét, hogy minden jövő működésére terjessze ki (Zajos, szünni nem akaró éljenzés és taps.)

(A polgármester programja.)

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Varjassy Lajos* a következő beszédben választott:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! Majdnem 31 éve annak, hogy hivatali kötelességemet teljesítendő, ezen az emelvényen a tekintetes törvényhatósági bizottság színe előtt ülésről-ülésre megjelenni szerencsém volt. Tiszta lelkiismerettel léptem a tekintetes törvényhatósági bizottság színe elé minden alkalommal, mert önosság és részrehajlás tollamat nem szennyezte be soha, mert kizárólag a közérdek irányította szavaimat, amikor Arad és Arad polgárságának szolgálatára ide siettem.

Elfogult lélekkel állok mégis e pillanatban a tekintetes törvényhatósági bizottság színe előtt, mert amikor hódoló tisztelettel hajlom meg a tekintetes törvényhatósági bizottság akaratára előtt, amely engem a polgármesteri állásra szólított: tudom és érzem, hogy a jövőben nemcsak saját tevékenységemből, hanem egy hatalmas hivatali gépezet működéséből származó felelősség terhe sulyosodik reám, mert aggodom, hogy erőm és akaratom mértékét meghaladják ama feladatok nehézségei, amelyek szövevényes szálai e helyen futnak együvé.

Aggályaim sulyosságát azonban enyhíti ama hitem, hogy a tisztviselői kar kifogástalan és ernyedetlen munkássága, a tanács és szakbizottságok tevékenysége, a tekintetes törvényhatóság éber ellenőrzése és a méltóságos főispán ur hathatós támogatása továbbra is változatlanul marad és így ezen egymásra utalt és egymást kiegészítő tényezők egy cél felé irányuló működése megelőzi a hanyatlást és biztosítja a fejlődést még akkor is, ha a közös munkában erőm nem irányító, hanem csak együtt működő tényezőként szerepel. Hiszem, hogy ez így lesz, s amilyen igaz hálával és mély köszönettel fogadom a tekintetes törvényhatósági bizottságnak felemelő, kitüntető bizalmát, épen olyan buzgó imával fordulok a világegyetem alkotójához és fentartójához, hogy városunk fejlődésére irányuló törekvéseimet áldásának fényével árássa el, a fény világítsa meg lépteimet, világítsa meg elmémet, hogy a törekvés eredményekhez, az eredmények pedig Arad felvirágoztatásához vezessenek.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! A polgármesteri jogok és kötelességek részletesen megvannak állapítva. A jogok és kötelességek lelkiismeretes gyakorlása és betartása a leg-szebb program, amit magam elé tűzhetek, a város öszses anyagi és szellemi érdekei bele vannak szöve e programba. A szellemi és anyagi érdekek kölcsönös összhangba hozatala csupán az, ahol az egyéni felfogásnak tágasabb tere nyílik. Az anyagiakban az észszerű takarékos-ság, az adózóképesség fokozása a jövedelmi for-rások gyarapítása és felkutatása képezik fel-

adatunkat; míg a szellemiek terén, tekintettel a város súlyos anyagi helyzetére, a város haladásának gátlása nélkül a közel jövőben csupán a meglévő intézmények fentartására szorítkozhatunk. Hiszem, hogy városunk felvirágoztatására irányuló törekvéseimet a politikai szenvedély, a vallási és nemzetiségi türelmetlenség, a társadalmi széttagoltság szítása megbénítani nem fogja; de hiszem azt is, hogy úgy, a mikép a jelenben úgy a jövőben is tiszta lelkiismerettel fogok e helyen állani, mert hivatalomban a jogtól, az igazságtól és a becsületességtől, a hivatalon kívül a hazafias és alkotmányos iránytól eltántorodni nem fogok soha.

A rövid, de nagytartalmu beszéd frenetikus hatást keltett és a teremben lévők nagy ovációban részesítették az új polgármestert. Károlyi Gyula gróf ezután, Robitsek Ágoston dr. indítványára, a közgyűlést *berekesztette*. A tárgysorozaton lévő ügyeket holnap tárgyalja a törvényhatósági bizottság.

A tisztviselők az új polgármesternél.

A polgármesterválasztó közgyűlés berekesztése után a város tisztviselői a tanácsteremben gyülekeztek, hogy üdvözöljék új főnöküket, Varjassy Lajos polgármestert. Csakhamar megjelent a teremben Varjassy Lajos, akit lelkes éljenzéssel fogadtak, amelynek lecsillapultával előlépett Kádás Kálmán főjegyző és rövid, de formás beszédben üdvözölte az új polgármestert, biztosítván a tisztviselők ragaszkodásáról, és arról az általános meglegedéssről, amelyet polgármesterré választatása a tisztviselők körében keltett.

A hatásos üdvözlő beszédre Varjassy Lajos szintén rövid beszédben válaszolt, de kijelentései az újszerűség erejével hatottak. Zajos helyeslések között kérte fel a tisztviselőket, hogy *hagyják abba az eddig szokásos kilincseléseket*, amelyek nem jó színben tüntetik fel a tisztviselői kart és a törvényhatósági bizottság tagjainak is sok bosszúságot okoznak. Általános helyesléssel találkozott a polgármester azon kijelentése is, hogy az előléptetéseknél elsősorban nem a kort és a szolgálati időt, hanem a képességeket és a munkásságot fogja figyelembe venni.

A zajos tapsokkal és éljenzésekkel fogadott beszéd után Varjassy Lajos valamennyi tisztviselővel kezét fogott és nagy óvációk között hagyta el a termet.

Az elhangzott beszédeket alább közöljük:

(Kádás Kálmán beszéde.)

Kádás Kálmán főjegyző az alábbi beszéddel üdvözölte a polgármestert:

Tekintetes polgármester ur! Mélyen tisztelt és szeretett főnökünk! Őszinte igaz örömmel jelenik meg Arad sz. kir. város tisztviselői kara tekintetes polgármester ur előtt, hogy megválasztása alkalmából kiváló tiszteletének, őszinte rokonszenvének, feltétlen bizalmának adjon kifejezést s kérje polgármester urat, hogy a tisztviselőknek jogos és méltányos érdekeit mindenkor szíven viselni, azt megvédeni sziveskedjék. Az az általános öröm és lelkesedés, melylyel városunk törvényhatósági bizottsága polgármester urat mai napon megválasztotta, nemcsak a személye iránt nyilvánuló általános rokonszenv, de egyúttal annak is megnyilvánulása volt, hogy városunk közönsége polgármester urnak megválasztásával Arad város életében egy új és kedvezőbb korszak hajnalát látja feltűnni.

Előleg ez a bizalom, melyet sokszorosan és nagy kamattal kíván a város közönsége visszatéríteni. Mi, a kik legközvetlenebbül ismerjük szeretett városunk súlyos helyzetét, s azon nagy feladatokat és alkotásokat, melyeknek megoldása a közel jövőben vár reánk, tudjuk leginkább megítélni azon munkának nagyságát és fontosságát, mely első sorban polgármester

urra, s azután reánk is nehezedik. De ismerjük egyúttal polgármester urnak kiváló tehetségét, vas szorgalmát, nemes ambícióját, a mi teljes meggyőződést kelt bennünk arra nézve, hogy fontos feladataival mindenkor teljes sikerrel fog megküzdeni. Biztosítjuk polgármester urat, hogy a nagy munkában mindenkor mellette leszünk, s abban tevékeny részt venni óhajtunk.

Polgármester ur jól ismer mindnyájunkat, ismeri a tisztviselők kedvezőknek éppen nem mondható helyzetét, s mi megvagyunk győződve róla, hogy míg egyrészt teljes erélylyel és szigorral jogosan fogja megkivánni, hogy kötelességét minden tisztviselő pontosan teljesítse és a nagy munkában, mely mindnyájunkra vár, egyformán részt vegyen, addig másrészt a tisztviselők jogos igényét és érdekeit a jó családapa gondosságával és szeretetével fogja szíven viselni és alkalomadtán érvényt is fog szerezni.

E hitünk és reményünkben szeretettel üdvözöljük polgármester urat és kérjük a Mindenhatót, adjon erőt, egészséget és kitartást, hogy diszes és fontos állását szeretett városunk érdekében a legeljesebb sikerrel tölthesse be. (Zajos éljenzés.)

(A polgármester válasza.)

A hatásos beszédre Varjassy Lajos polgármester az alábbiakban válaszolt:

Hízlek magamnak azzal, hogy nem a szokásos udvariasság, hanem az a szoros kapocs hozta önöket itt egybe, amely évek óta a barátságot, rokonszenvet és bizalmat kötöttünk ébren tartotta. Az én tisztelt barátom, a város főjegyzője, hangsúlyozta, hogy a város törvényhatósági bizottsága, amikor a polgármesteri székbe ültetett előlegezte nekem a bizalmat, amelylyel kamatosan kell majd beszámolnom. Tudom, érzem a felelősséget, amely megválasztásommal reám nehezedik és tudom, hogy ezt csak úgy fogom kiérdemelni, csak úgy fogok ennek megfelelni, ha az önk ernyedetlen szorgalma, kitartása, becsületessége fognak nagy munkámban támogatni.

Ismerem a tisztviselői kar kiváló képességeit, munkásságát és nyugodtan vállalom a reám nehezülő súlyos feladatot, amelynek hiszem, hogy meg tudok felelni. Kedves Barátaim! Nem óhajtom ezuttal részletezni, hogy mit kívánok önöktől és hogy mivel tartoznak a városnak. Ha önök kötelességüket teljesítik, ha megfelelnek annak amit önöktől várok, akkor eleget tesznek a törvényhatósági bizottság kívánalmának is.

Én a tisztviselők érdekeit mindenkor szem előtt tartom és kijelenthetem, hogy mindig a legmelegebben fogom elősegíteni óhajtásaikat, kívánalmaikat, de csakis azokat a tisztviselőket részesítem pártfogásomban, akik erre érdemeiknek mutatkoznak. Ezért megkivánom, hogy mindenki hiven teljesítse kötelességét, amelyeknek teljesítésében magam fogok előljárni.

Habár osztom azt a felfogást, hogy a tisztviselő a kor és szolgálati idő szerint részesüljön az előmenetelben, ha erre érdemeket szerzett, de ha valaki meg nem felel feladatainak, nem fogok elzárkózni az elől sem, hogy a tehetségesebb, a fiatalabb tisztviselőt toljam előtérbe.

Most még csak egyet kérek önöktől tisztelt barátaim. Ha megüresedik egy állás: a törvényhatósági bizottsági tagok kényelme szempontjából, a tisztviselői kar méltóságának megóvása szempontjából, kérem önöket, hogy tartózkodjanak a kilincselésektől. (Zajos helyeslés és taps.) Ez nem felel meg a tisztviselői kar tekintélyének, hiszen a törvényhatósági bizottság tagjai ismerik önöket, de ha nem ismernek, megtalálják az utat, hogy kellőképpen tájékozódhassanak.

Még egyszer kérem önöket, támogassanak, tartsanak meg jóindulatukban, bizalmukban és szeretetükben, hogy a reánk váró feladatoknak mindnyájan megfelelni képesek legyünk. (Zajos éljenzés és taps.)

A fáklyásmenet.

Este hat óra tájban már fényárban usztak a városháza ablakai. Az erkélyen színes lampionokat gyújtottak meg. Ezalatt az Óvár-téren a Magyar Király vendéglő előtt gyülekezett a Rákóczi asztaltársaság és a polgárság egy része,

hogy fáklyásmenetben járuljon az új polgármester elé. A menet hat óra előtt indult el a vaggongyári zenekar hangjai mellett. A piros, fehér, zöld, tulipán formájú lampionok és a fáklyák hosszú sora impozáns képet nyújtott. A menet a Szabadság-téren és az Andrássy-téren át a Karolina-utcáig vonult, ahol megfordult s a városháza elé vonult.

Itt már ezernyi főre menő közönség volt együtt, köztük a város notabilitásai is. A városháza erkélyéről diszes hölgyközönség és az új polgármester családja gyönyörködtek az impozáns látványban. Miközben a menet elhelyezkedett, riadó éljenekben részesítették Varjassy Lajos polgármestert, aki csakhamar megjelent a városháza előtti térségen.

(A polgárság üdvözlése.)

A zajos éljenzést hirtelen halotti csend váltotta fel és a Máv. altisztek dalárdája rázendített *Vérföldy Ferenc Köszöntő* című szép dalára. Az ének elhangzása után előlépett Krenner Zoltán dr. és az alábbi beszédben üdvözölte Varjassy Lajost.

Polgármester ur! A mai nap a munkának rendeltetett és Arad polgárságának életében mégis ünneppé magasztosult. Mély érzések szentelik meg az egymáshoz hasonlatos percek egyikét másikat, nem kalendáriumi ötletek és a megbízóim szívét betöltő lobogó lelkesedés, áradó öröm és e fáklyák világossága jogot ad nekünk, hogy a mai napot ünnepnek mondjuk és boldogan hirdessük, hogy Arad város szívében büszke hangulatok gazdag forrása fakadt. Valóban: a mai esemény több volt, mint polgármester választás, több, mintegy munkás pályafutásnak újabb elismeréssel jutalmazása, a mai esemény Arad város idegzetének egy hatalmas megmozdulása, új eszmék munkára indulása, diadalmas jövőndő alapvetése volt Varjassy Lajosban.

Polgármester ur! A város polgársága örömmel, reménnyel — bizalommal köszönti önt a mai napon, midőn a pihenésre vonuló nemes elődnek helyét egyhangú választással a közbizalom e ritka díszével elfoglalja. Örömmel, mert a képviselőtestület bölcsessége, a polgári akarat igaz érvényesítője volt, reménnyel, mert a kipróbált tisztviselő munkaereje, a férfi tudása, Arad boldogabb jövőndőjét megépíti és bizalommal, hogy maga mellett minden pillanatban támaszt érezzen abban a nagy küzdelemben, amelyre Arad városáért megindult. Nem kérjük, hogy minden érzésével és gondolatával e városhoz kapcsolódjék, mert hiszen olyat kérnénk, amit hosszú pályafutása alatt sokszor elárult, aminek gyakorlásában küzdötte magát e város csucsára, amit vérré alakított a vérben és ideggé az idegzetében. Nem kérjük, hogy kezét mindig e város szíve felett tartsa, hogy annak minden vágyát kitalálja, minden bánatát megenyhítse, — hiszen polgármesteri mandátumának ez az erkölcsi bázisa.

Igaz szívvel kívánjuk, hogy életén, munkáján még nagyon hosszú időnkig Isten áldása legyen, hogy törekvéseinek teljesebbé válásával erői és sikerei évről-évre öregbedjenek. Adja Isten, hogy Aradot nagygyá, boldoggá tehesse, hogy a város ne csak a szomorú múlt megszentelt földje, a nemzeti fájdalom hordozója, hanem egy diadalmas jelen haladásának és örömeinek egyik középpontja legyen, hatalmas gyűlöhelye az erőknél abban a nagy küzdelemben, mely a magyar faj győzelméért a szabad Magyarország megváltásáért folyik.

Isten éltesse és vezér lje önt Polgármester ur! Éljen!

(Varjassy válasza.)

A hatásos beszéd után Varjassy Lajos a következőképpen válaszolt:

Mélyen tisztelt Közönség! Nem ismerem nagyobb kitüntetést s egy közpályán eltöltött életnek nemesebb jutalmát, mint azt, melyet polgártársaink rokonszenvre és szeretete nyújtani képes. S most midőn polgártársaim ily nagy számban tódulnak felém, hogy mint megválasztott polgármesterüket üdvözöljék, újból átérzem azt a szent kötelességet, melyet jelenlegi hivatásom vállaimra ró. Atérzem azt a nagyszerű hivatást, hogy életemet teljesen Arad város pol-

gárságának kell szentelnem, érdekeik, jólétüknek és békéjüknek védelmezésében semmiféle személyi tekintettel nem szabad visszariadnom.

A város öszpolgárságának képviselője előtt ma már kifejtettem programomat; most csak azt az alapelvet óhajtom önök el tt ismertetni, melyre tevékenységem egész rendszerét fektetni kívánom. Ez alapelv Arad város társadalmi békéjének ápolása és fejlesztése. Teljes erőmmel küzdeni szándékozom minden áramlat ellen, mely társadalmunkat felekeztek és nemzetiségek szerint szétakarja tagolni. A hazának minden polgárát becsülni kell, tekintet nélkül arra, mely templomban és milyen nyelven imádja istenét, ha a magyar hazának hű fia.

Ennek az elvnek diadalát látom már most is, midőn a Rákóczi-társaság vezetése alatt magyar és nem született magyar ajku polgártársaim karöltve jönnek hozzám, hogy rokonszenvéket kifejezzék. Ennek az elvnek diadalát s a Rákóczi-társaság sikerét üdvözlöm megjelenésükben és kívánom, hogy minél több alkalmunk legyen a polgári egyetértésről, a magyar haza és testvéri szeretetről tanuságot tenni.

Megtisztelő figyelmükért fogadják hálás köszönetemet.

Frenetikus taps és éljenzés kísérte a nagyhatású beszédet. Az ovációk lecsillapultával a vaggongyári zenekar több magyar dalt adott elő.

A szerenádót a Máv. altisztek dalárdája fejezte be Vértoldy Ferenc egy csinos szerzeményével. A dal hatásos előadása általános tetszést keltett a közönség körében, amely ezután kisebb-nagyobb csoportokban oszlott szét. A fáklyásmenet a szerenád után az Andrássy-téren és a Deák Ferenc-utcán át a tűzoltó lak-tanyába vonult, ahol letették a lámpionokat és a fáklyákat. Valamivel hét óra után már csendes volt a városháza környéke; de azért itt-ott még felharsant egy-egy éljen Varjassy Lajos tiszteletére.

A banquet.

Az ipartestület díszterme alig volt képes befogadni az aradi polgárság színejavát, amely ma este ünnepi lakoma keretében kifejezést akart adni az új polgármester iránti szeretetének és nagybecsülésének. Háromszázhatvannál többen vettek részt a banketen, és képviselték az aradi társadalom különböző osztályait, amelyek egyformán szerencsésnek tartották a törvényhatósági bizottság mai polgármester-választását.

A díszterem hosszában sűrűn egymás mellett fölállított öt hosszú asztalnál helyezkedtek el a résztvevők, míg az asztalokat patkóalakuan összekapcsoló felső asztalnál az ünnepelt polgármester, a főispán, a katonai állomásparancsnok és egyéb notabilitások foglaltak helyet a következő sorrendben: Az asztalfőn Varjassy Lajos ült; tőle jobbra Pap I. János gör. kel. román püspöknek kellett volna ülnie, a püspök azonban a karácsonyi ünnep alatt meghült és ezért nem jelenhetett meg a lakomán. Varjassy közvetlen jobboldali szomszédja Worafka Tivadar lovag, a 12. huszárezred parancsnoka volt, aki után Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán, Fábán Lajos dr. törvényszéki elnök, Müller Károly országgyűlési képviselő, Ekmečić Konstantin 33. gyalogezredbeli ezredes, Frint Lajos ág. ev. lelkész, Mülek Lajos dr. kir. közjegyző, Ciorogáriu Romulusz román szemináriumi igazgató, Badesco Dániel őrnagy hadkiegészítő parancsnok, Steigerwald Alajos ipartestületi elnök, Szél Ernő postalőnök, Szabó Voltán a szőlősgazdák egyesületének elnöke, Supka Béla minorita házfőnök ülték. Varjassy balján ülték: Károlyi Gyula gróf főispán, Arendt Lajos vezérőrnagy, állomásparancsnok, Csák Ciriák dr. minorita rendfőnök, Dietrich Albert ezredes, a 33. gyalogezred parancsnoka, Stankovits Miklós máv. üzletvezető, Lippner Károly alezredes, a honvédszászlóalj

parancsnoka, Csécsi Imre ev. ref. lelkész, Winkler János 33. gyalogezredbeli alezredes, tinkovai Matskási Ferenc 12. huszárezredbeli őrnagy. A polgármesterrel szemben foglaltak helyet Farkas Győző kir. pénzügyigazgató, Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő, Kristyóry János kereskedelmi kamarai elnök, Nagy Sándor dr. országgyűlési képviselő, Hegedüs László Acsev. helyettes igazgató, Nemess Zsigmond dr. az izr. hitközség elnöke, Pallik Oszkár alezredes térparancsnok, Moga György dr. törzsvorvos, Alber Frigyes élelmezési főnök, Kosinsky Viktor állami szőlőtelepi igazgató és Floreanu Dénes 33. gyalogezredbeli őrnagy.

Pontban 8 órakor harsogó éljenzés jelezte, hogy megérkezett Varjassy Vajos, az ünnepelt polgármester. Néhány perccel később követte őt Károlyi Gyula gróf főispán, akit szintén viharos éljenzéssel fogadtak. A főispán szívélyesen kezet szorított az asztalfőn ülőkkel, majd kezdetét vette a lakoma. Ennek étrendje a következő volt:

Párolt vesepecsenye
és roastbeaf körözve.

Sonkás kocka és
crémes pite.

Szárnyas és borju sült
uborkával és salátával.

Vegyes sajt.

Bor:

10 l. fehér asztali.

(A főispán — a királynak.)

A harmadik fogásnál szólásra emelkedett Károlyi Gyula gróf főispán és általános figyelem között a királyt éllette az alábbi beszédben:

Igen tisztelt uraim! Régi szokása a magyarnak, hogy ünnepélyes alkalommal az első poharat a király egészségére üríti. (A jelenlevők fölállanak.) Ennek a szokásnak kívánok most én is eleget tenni. Teszem pedig honfiumi szívvel és oly érzellemmel, amelyről tudom, hogy a jelenlevők mindnyájan osztozkodnak.

A közelmúltban sajnosan tapasztaltuk, hogy milyen káros az országra, amidőn megzavartatik az egyetértés nemzet és király között. A gondviselés az utolsó órában elhárította a veszélyt, amely végzetessé válhatott volna nemzetre és trónra egyaránt. Kérjük a gondviselést, hogy hazánk békés fejlődésére és virulására tartsa meg soká királyunkat és ne zavarja meg semmiféle ármánykodás a nemzet és király közötti egyetértést. Poharamat emelem ő felsége a király egészségére és egy szívvel-lélekkel kiáltuk: *Éljen a király!*

A főispán beszéde nyomán percekig tartó éljenzés hangzott föl a teremben, a cigányzenekar rázendített a Himnuszra, amelyet szintén állva hallgattak végig s a jelenlevők nagyrésze a zenekarral együtt énekelte a magyarok szent imáját.

(A polgárság szónoka.)

Alig hangzottak el a himnusz utolsó akkordjai, fölemelkedett helyéről Mülek Lajos dr., hogy az ünneplők nevében felköszöntse a város új vezetőjét. Mülek beszéde a következőkép szólt:

Tisztelt uraim! Arad város törvényhatósága ma ünnepet ült: a ragaszkodásnak, az elismerésnek és a bizalom igaz megnyilatkozásának ünnepét. Aki a közgyűlésen áttekintett, legott észrevehette, hogy a város törvényhatóságának képviselői nem a szokásos, mindennapi munkáuk elvégzésére gyűltek egybe, hanem ma érdemet jutalmazni, már kifejtett tevékenységét az elismerés babérijával díszíteni akar. Megválasztotta polgármesternek, megválasztotta egyhangulag, osztatlan lelkesedéssel polgármesternek Varjassy Lajost, városunk igaz fiát s ez által tanubizonyosságot tett igazságérzetéről, bizonyosságot tett, hogy elismerve a múltban szerzett érdemeket, alkalmat ad neki, mint polgármesternek jövőben ez érdemeket tetézni

és városunk felvirágzását, előrehaladását hatékonyabban előmozdítani. A mai választásnak jelentőségét emeli azon tény, hogy míg a hivatalos eljárást egyetlen elütő hang sem zavarta meg, addig e választást az egész város polgársága élénk rokonszenvvel kísérte és a törvényhatóság közgyűlése elmondhatja, hogy a választást nemcsak ő eszközölte, hanem Varjassy Lajost megválasztotta egész Arad, politikai, társadalmi és valláskülönbség nélkül. És ez a tény az, ami büszkeséggel töltheti el polgármesterünk szívét, mert ebben láthatja, hogy az öszpolgárság nemcsak, méltatja eddigi tevékenységét, hanem az ő becsületes, tiszta munkájától, az ő hazafiságtól és város szeretetétől a jövőben sokat vár, várja a városi életnek fellendülését, a köztevékenységnek egyéni érdekektől ment zavartalan, hatásos működését, várja anyagi és kulturális fejlődésének biztosítását. Lehetetlen nem vár tőle senki; de tudja, érzi mindenki, hogy Varjassy Lajos a bizalomnak olyan letéteményese, aki a hozzá fűzött reménységnek a vele azonosított várakozásnak férfiasan megfelelni fog. A közgyűlés magasztos cselekménye, folytatást talál mostani összejövetelünkben. Nem jöttünk csupán azért össze, mert ez a magyarnak már ezredéves szokása; összejöttünk azért, hogy le-rázza magunkról a hivatalos kötelesség merev mezét, a léleknek, a szívnek, a kedélynek igaz melegével ünnepejük a komoly zöld asztal után, itt a kedélyes fehér asztalnál megválasztott, szeretett polgármesterünket: a mi Varjassy Lajosunkat.

Kezemben a pohár megremeg. Keresve a szavakat, annyira elfog az igaz vonzalom, hogy nem is tudom mily módon köszöntselek fel téged kedves barátom, polgármesterem, kihez a gyermekkor pajkos játékaiknak édes emléke, az ifjkor ábrándjainak harmatos gondolatai fűznek és kívül sokszor bár ellenkező, de mindig az igaz meggyőződés sugalta férfi küzdelmet folytattam eddigi életünkön át.

Kedves barátom! Lehetetlenre ne vállalkozzál soha. Tevékenységedet mindig a közérdek irányítsa és kitűzve magad elé az elérhető célt, lankadatlan, vasszorgalommal vigyed azt a siker elé. A te szorgalmad és a melletted működő derék tisztviselőink támogatása, önzetlen munkássága rózsás színben tárják elének városunk jövő képét és boldog érzet tölti el keblünket ama meggyőződésünkre, hogy te benned jó vezért választottunk. A tespedés, a megállás ideje letűnt, s Arad újra kezébe ragadja azt a vezető szerepet, melyet eddig viselt, s melyet nem a kormányok felénk soha sem forduló kegye, hanem mindenkor a polgárok józan munkássága, törekvése, szorgalma tartott erős kezekben. Adja az örök Isten, hogy a mai napon benned helyezett reményt te az örömtelt valóra váltsad be és az elért sikerek igazolják a beléd helyezett eme bizalomnak jogoságát, indokoltságát. Poharamat emelem Varjassy Lajosra, Arad város polgármesterére, kinek magasztos, de nagy felelősséggel járó működéséhez az ur áldását kérve, kívánok neki hosszú életet, kísérve működését a siker koszorúja. Éljen Varjassy Lajos polgármester!

(Beszéd a főispánra.)

A Mülek beszédét követő éljenzés megszüntte után Steigerwald Alajos emelt poharat, hogy az ünneplő közönség nevében az alábbi beszédben köszöntse föl Károlyi Gyula gróf főispánt:

Állambölcsek és kormányférfiak azt állítják, hogy csak az a város fejlődhet és boldogulhat, melynek fejlett kereskedelme és ipar van. Mi kereskedők és iparosok pedig úgy véljük, hogy csak abban a városban fejlődhet a kereskedelem és az ipar, melyben azt a közönség sok jó akarattal támogatja. Hála istennek, újabb időben ezen a téren is haladtunk, mert ő felsége, uralkodó királyunk olyan egyént ruházott fel a főispáni méltósággal, ki az ipar és kereskedelem fejlesztésének első zászlóvivője. Főispán ur öméltsága, sok felelősségterhes, hivatalos teendői mellett nemes szive sugallatát követve, jó példával jár elől a magyar iparpártolás terén, ami e város fejlődéséhez és lakosainak boldogulásához vezet. Poharamat Károlyi Gyula gróf főispán ur öméltsága egészségére emelem. Isten éltesse családját, hazánk és városunk javára, iparunk fejleszté-

sére, az emberi kor legvégsőbb határáig. (Lelkes éljenzés és taps.)

(Emlékezés Institorisra.)

Csécsei Imre emelkedett szellemű beszédben a mult küzdelmeiről és érdemeiről emlékeztetvén meg, ez ünnepélyes alkalommal visszatekint a polgármester elődjének működésére. Most, mikor a város új korszaka kezdődik, nem feledkezhetünk meg arról a puritán jellemű férfiúról, aki egy munkás életet szentelt e város közönségének. Életit Institoris Kálmánt, sokáig élvezze a jól végzett munka után a pihenés örömeit. (Lelkes éljenzés.)

(Varjassy Lajos beszéde.)

Zajos éljenzés riadt fel a teremben, mikor az asztalfőn szólásra emelkedett Varjassy Lajos, az új polgármester. Általános figyelem között kezdte el beszédét, melyet érces hangon, nemes hévvel adott elő. A következőket mondta:

Mélyen tisztelt Uraim!

A polgármesteri választás hivatalos formáinak befejezése után alkalmam nyílt egy erkölcsi testület, Arad város törvényhatósági bizottsága előtt, személyembe helyezett bizalmáért legmélyebb hálámért és hódolatteljes tiszteletemet kifejezni. Bármennyire nagyra becsülöm és az említett, s polgárságunknak legjobbjából alakult bizottságot, erős meggyőződés, hogy ezzel még azoknak az alakításoknak sem tettem eleget, melyeket Arad város polgárai tölem bizalmukért elvárhatnak. Hosszu hivatalos működésem alatt nem egyszer részesültem abban az eléggé nem méltányolható, felemelő tudatban, hogy nemcsak egy kiváló hivatalos testületnek, hanem szülővárosom lakosainak, szeretett polgártársaimnak is birom rokonszenvét és feltétlen bizalmát. Ennek a szeretetnek és bizalomnak ápolása, fejlesztése volt mindig legnagyobb ambicióm s végtelen örömmel tölt el, hogy itt a város színe előtt, Arad város öszpolgárságának hálámért, fiúi ragaszkodásomat, legmélyebb tiszteletemet és köszönetemet kifejezhetem.

A mult viharai, súlyos megpróbáltatások, felsőbb állani közegek bizalmatlansága Arad város polgárait oly nagygyá, nemesen gondolkodóvá tették, hogy egy ilyen polgárságnak élén állani, annak rokonszenvét bírni, vele és érte működni s ha kell vele és érte küzdeni: a legnagyobb kitüntetésnek tartom.

Arad város polgárságát nemes önfeláldozás, bámulatbaejtő áldozatkészség, hazafias lelkesedés, nagyjainak ábitatos tisztelete, multunk emlékének kegyeletben tartása, független, férfias gondolkodása és nyílt őszinteség jellemzi. Eme kiváló tulajdonságoknak köszönhető eddigi haladásunk s erre számítva merem reményleni, hogy polgármesteri működésem eredményeket lesz képes felmutatni. Legfőbb óhajom polgártársaimnak bizalmát kiérdemelni s majdan a közvéleménynek azt a hízegő ítéletét kiküzdeni, hogy a hozzám fűzött várakozásaikban nem csalatkoztak. Ezt a fennálló erkölcsi kapcsolatot, rendületlen bizalmat és kölcsönös szeretetet fogom legnagyobb kitüntetésnek tekinteni s már most polgártársaim színe előtt nyíltan és büszkén kijelenthetem, hogy ezenkívül semmi egyéb kitüntetésre nem vágyom. Még egyszer kérem önöket, legyenek hozzám szeretetteljes jóakarattal, feltétlen bizalommal és azt hiszem, hogy együtt működésünknek látható, polgártársaim jólétét s szülő városomnak dicsőségét emelő eredményei lesznek.

Arad város polgárságára emelem poharamat.

A banket közönsége mindvégig nagy tetszéssel kísérte a szép beszédet s a végén majdszét vetette a termet az éljenzés és taps. Aki csak tehette, sietett koccintani az új polgármesterrel.

(A főispán — Arad jövőjéről.)

Károlyi Gyula gróf főispán állott fel ezután szólásra és zajos tetszésnyilvánítások között Arad új korszakáról, a város jövőjéről mondott nagyhatású beszédet. Őszintén rámutatott a multak egy nagy hibájára s beszélt a *kormányok mostoha bánásmódjáról* is, ami annál érdekesebb, mert a kormány jelenlegi képviselője mondotta.

— Engedjék meg nekem — így kezdte beszédét a főispán, — hogy ez ünnepélyes pillanatban Aradváros ügyeire kitérjek. Soha olyan jó alkalom erre nem kínálkozott, mint most, amikor Aradvárosnak ünnepnapja van, mert ez a nap és a ma történt események szoros összefüggésben vannak a város jövőjével és fejlődésével.

Ünnepnapja van a városnak, nem azért, mert itt összejöttünk enni és inni, (Derűtség) hanem ünneppé teszi a mai napot az az egyhangúság, a bizalomnak az a korlát nélküli megnyilatkozása, amelyet a polgármester-választáson a törvényhatósági bizottság tanusított és kivüle se esett a polgárság szélesebb rétegeiben egyetlen egy ellenkező hang sem. (Eljenzés.) Ez az egyhangúság bizonyítja a bizalom nagy fokát, amelylyel Aradváros polgársága Varjassy Lajos iránt viseltetik (Zajos éljenzés) és azokat a nagy reményeket, amelyekkel működése elé néz.

Ez a nagy bizalom súlyos felelősséget ró Varjassy Lajosra, de ugyanolyan kötelezettségeket Aradváros közönségére és törvényhatósági bizottságára is. Hogy Varjassynak sikeres lehessen a munkája, ahhoz szükséges az *összes tényezők együttműködése*. A vezető, az irányító ő lesz, de odaadó munkatársa legyen az egész tisztikar és *biztos támasza* a törvényhatóság. Ha a polgárság közvéleménye, a közakarat egyik napról a másikra változik, a vezetés ingadozóvá válik. Midőn annyiszor halljuk, hogy *milyen mostoha bánásmódban részesítették a kormányok Aradvárost* (Ez igaz!) ez is annak tulajdonítható, hogy a közakarat folyton változó lévén, a vezetés ingadozóvá vált és ez nehezítette meg a kitűzött célok elérését, mert *az öntudatos munkálkodás ötletszerű kapkodássá vált*. (Igaz! Ugy van!)

E erős program kell e város vezetőjének és erős akarat a kitűzött célokért való munkában. Remélem és hiszem, hogy az együttműködés és céltudatos előretörés meg lesz az összes tényezőkben, hogy *Arad ismét elfoglalhassa azt a helyet, amelyet a magyar városok elsői között ez előtt elfoglalt*, ami nemcsak lokális érdek, hanem *országos érdek is*. (Zajos éljenzés és taps.)

Aradváros közönsége jövőjére, szellemi és anyagi felvirágoztatására emelem poharamat! (Hosszan tartó, szünni nem akaró lelkes éljenzés és taps.)

Mindenki átérezte a főispán szavainak igazságát és sokáig lelkesen ünnepelték Károlyi gróft.

(A demokraták szónoka.)

Steinitzer Pál dr. az aradi demokrata-kör nevében mondott hosszabb, szép beszédet, a melyben kijelentette, hogy a demokraták bizalommal néznek Varjassy működése elé, üdvözlilik őt és biznak sikereiben.

(A polgármester fia.)

A közóhajnak engedve ifj. Varjassy Lajos dr. állott fel ezután szólásra s igen hatásosan előadott, tartalmas, talpraesett beszédben mondta el, hogy a családi tradíciókat képező hazafias és demokrata eszméken növe fel, az életben szomorúan kellett tapasztalnia az ellentéteket. Aradváros polgársága az utóbbi időben, a képviselőválasztás óta ismét visszatért a demokratikus régi eszményekhez s vallás és nemzeti-ségi különbség nélkül összeforrva dolgozik. Hogy meg is legyen a gyümölcse, erre emeli poharát. (Zajos éljenzés és taps.)

Ezután Kronstein Vilmos dr. mondott nagy derűtség között verses felköszöntőt, majd Tiszti Lajos Varjassyt, Magyar Ferenc Müllert Károlyt és Avarffy Géza Varjassyt köszöntötte fel.

Fél tizenegykor asztalt bontottak s a polgármestert elvitte egy küldöttség a Rákóczi-társaság ünnepélyére. A kitűnő vacsoráért sok elismeréssel illették Nagy Lajos vendéglőst. A karzaton Nagy Károly zenekara játszott.

(A banket vendégei.)

A banketen résztvevők névsora a következő:

Medveczky Zsigmond, Tisch Mór dr., Verbos Nándor, Wieser Aladár, Ra cu Sebó, Nesnera Aladár, Simonffy Aladár, Reinhart Kálmán, Hehs Vilmos, Szontagh Gusztáv, Schreiber Vilmos dr., Herz Andor dr., Tenner László, Neuman Herman, Jellinek Henrik dr., Marek Samu, Seidner Rudolf, Fodor Zsigmond, Priegl István dr., Sarlot Domokos, Pozsgay Lajos dr., Vannay Gyula, Visy Ferenc, Kövér Zsigmond, Herrling Gyula, Murádi Álmos, Kilenyi János, Figus Albert, Virágh Lajos, Mikosevits Iván, Green Nándor, Zubor Andor, Kádas Kálmán, Csiky Károly, Joó Béla, Reicher Károly, ifj. Nachtnébel Ödön, Kabdebó János dr., Domány János, Binder Gyula, Schnabel Rudolf vadász százados, Trutia Péter, Timon Zoltán, Jankó Gyula, Benkert György, Földes Kelemen, Scho Lajos, Tenner József, Polónyi Jenő dr., Wiener Gyula dr., Bing Vilmos, Tenner Lajos, Jellinek József, Reisinger Sándor, Kronstein Vilmos dr., Lócs Rezső, Berecz Ferenc, Szondy Béla, Szuchy Károly, Jankó Imre, Vargay Gyula, Nagy Kálmán, Riedl Ernő, Münster Ernő gróf, Moldován Ödön, Szepkóvszky Teofil, Kasnyik Lajos, ifj. Varjassy Lajos dr., Jegesi Károly dr., Grosz Samu, Vizer Lajos, Avarffy Géza, Bedó Árpád dr., Krenner Zoltán dr., Balcsó Antal, Hecht Arnold dr., Szabados Árpád, Somogyi Gyula dr., Domonkos Lajos, Kövér Antal, Almási T. Pál, Ferch Ödön, Fischer Antal, Tedeschi Viktor, Hegyi Albert, Hoffmann Sándor, Geller Izidor, Daimel Lajos, Embey Iván, Botka István, Kovács Marcel dr., Szakolczay Lajos, Steigerwald Alajos, Reinhart Gyula, Gruber István, Kreiniker Sándor, Balogh Dániel, Kottilla József, Fetter Géza, Boros Károly, Gyulányi Rezső, Fényes Kálmán, Homonnay Nándor, Keller Izsó, Katona Béla, Károly Jenő, Rozsnyay József dr., Heinrich Sándor, Szathmáry János, Vetsey Jenő, Angel István dr., Zachariás Géza, Abray Lajos, Schmidt János dr., Szathmáry Mihály, Natland Bernát, Kovács Vince, Burger József, Szobonya Dénes honvéd százados, Hauser Sándor honvéd százados, Keppich Zsigmond, Meer Ármán, Schreiber Róbert, Mészáros Dániel, Fábian Lajos dr., Pogonyi Nándor, Joanovits Antal, Scheffler Henrik, Hönig Ottó, ifj. Müller József, Nyársy Sándor, Farkas Ernő, Bedeus Károly báró, Erdély Ferenc, Vajda Sándor, Hirsch József dr., Tagányi Gusztáv, Hann Alajos, Vagó Viktor, Rozsnyai Kálmán, Pichler János, Laczay István, Sándor Ede, Wagner József, Korom György, Serb Gerasin, Mártzy Béla, Gerő Gyula, Deutsch Mór, Burdea Demeter százados, Kesztler Gyula százados, Winkler Rudolf százados, Marschall Lajos dr., Kohn S. N., Goldschmidt Sándor, Kneffel Lajos, Glück Károly, Réthy Viktor, Weisz Dávid, Magyar Ferenc, Szántay Lajos, Probst Mihály, Steiner Ferenc, Darányi János, Institoris István dr., Nachtnébel Gyula, Nagy Sándor, Blaskovits Antal, Joób Gusztáv, Remenyik László, Schiessel Lajos, Keller Iván, Halmai Andor, Láng Mihály, Pókász Imre, Boros Vida, Szukovszky Mihály, Némethy Emil, Fried Lipót, Burián János, Tenner Ignác, Frenkel Vilmos, ifj. Tenner Lajos, Tabakovits Emil, Éles Ármán, Es Béa dr., Deutsch Bernát, Solymos József, Ad'ér Andor, Weisz Márk, Glück Dezső, Stengl Andor, Neuman Dániel, Reinger Samu, Funkelstein József, Scihl József, Heppes Aladár, Csiky Tivadar dr., Bogdánffy Béla dr., Weisz Hugó, Horváth Ferenc, Vas Gusztáv, Stancz János, Ring Béla dr., Ring Lajos, Fodor Gyula, Mittler Izidor dr., Vajda István dr., Rosenberg Miksa dr., Somló Ármán dr., Ottenberg Tivadar, Lustig Ármán, Schütz Henrik dr., Tolnai János dr., Mandl Vilmos dr., Neuman Samu, Czobor Ottó, Lautner Mátyás, Hehs Béla, ifj. Kristyóry János, Dobiaschi József, Hoffmann Antal, Szabó Albert, Fejér Gyula, Robitschek Ágoston dr., Dürr Kocsárd, Krebsz Géza, Wallfisch Ármán Assael József, Élias Jakab, Polák Vilmos, Nikolics Géza, Jánossy Győző, Révész Adolf, Urbányi Béla, Reiber Emil, Issekutz László dr., Daniel Endre, Mayer Miksa, Bing Béla, Lusztig Andor, Bölöni Béla, Lukácsy Lajos, Dóry Jenő, Parecz Lajos dr., Péterffy Antal, Szilágyi György, Párean János, ifj. Szalay Károly dr., Kristyóry Sándor, Wadowszky Gusztáv, Wittmann Károly, Kirlo Antal, Schreiber Lajos, Roth Zsigmond, Kövér Márton, Barkó Ferenc, Balázs Ferenc, Erdős Pál, Hajos Árpád, Oraveit Miklós, Balla Frigyes, Don Konstantin, Nikolics Sándor, Maresch Gyula, Prihradny Elek h. huszárszázados, Király Dezső huszárszázados, Bay Bertalan huszárszázados, Hopp Károly, Rosmanit Albert, Inokai Tóth Lajos, Odray Antal, Hauer Lajos, Pohl Ödön, Tiszti Lajos, Schwarcz Zsigmond, Weinberger János, Nagy János, Kovács Antal, Müller Gyula, Riedt István, Leszai Sándor, Linz Károly

főhadnagy. Russu-Sirianu János, Zima Tibor, Kintzig-Kopár Ferenc, Boros János, Bak Soma Sándor, Gyórfy Alajos, Bródi Béla, Horovitz Gusztáv, Alersdorfer Julián tábori lelkész, Erdélyi Pál, Vörös Henrik, Opre Péter dr., Gutzjahr Mihály, Huszerl Manó, Szikra Lénárd, Bökényi Arisztid, Braun Gusztáv, Steiner József, Kohn József, Rámer István, Mézáros Gábor dr., Holtzer József, Embej Iván, Kunecz Zsigmond, Zikó János, id. Lócs Rezső, Egri Gyula, Nemess Géza, Löbl Gyula, Freud Fülöp, Vass Imre, Braun József stb.

A Rákóczi-társaságban.

A Rákóczi-társaság is kivette részét a polgármester tiszteletére rendezett ünnepségekből. A társaság tagjai az esti fáklyásmenet után a „Magyar Király” vendéglőben gyűltek össze társasvacsorára. *Varjassy* Lajos az ipartestület vigadó-jában tartott banket után *Müller* Károly orsz. képviselő és egy nagy küldöttség kíséretében jelent meg a Rákóczi-társaságban. Belépő-percekig tartó lelkes éljenzés fogadta. *Varjassy* elfoglalta a helyét az asztalfőn, míg mellette jobbról *Vizer* Lajos, *Szalay* Arnold dr., *Gutzjahr* Mihály, *Révay* Kálmán, *Krenner* Zoltán dr., *Péterffy* Antal, balról pedig *Schwarz* Pál, *Müller* Károly, *Leitner* Ernő dr., *Medveczky* Zsigmond foglaltak helyet.

A társaság nevében *Schwarz* Pál elnök üdvözölte szép szavakban a polgármestert, mint a társaság diszelnökét, majd *Müller* Károly országgyűlési képviselő, a Rákóczi-társaság védnöke lelkes, szívből jövő szavakkal üdvözölte *Varjassy*t. Megemlékezett érdemeiről, feladatairól és kérte, hogy a társaságot tartsa meg jóindulatában.

A beszédét lelkes éljenzés követte, amely még nagyobb erővel tört ki, mikor a polgármester szólásra emelkedett, s a következőket mondotta:

— A szeretet és kitüntetés, amely ma újabb formában nyilvánult meg személyem iránt, elbizakodottá tette, ha nem tudnám, hogy e bizalom harminc éves működésemnek, munkásságomnak szó. Legvégsőnek jöttem ebbe a társaságba, amelyben először nyilatkozott meg az az óhaj, hogy én legyek a polgármester. Erzem a nehéz feladatot, amely vállaimra nehezedik, de ha azok, akik ma megválasztottak, segítségemre lesznek, úgy mindenkinek megelégedésére fogom az ügyeket intézhetni. Nehéz ma a közigazgatási pályán helyt állani; nehéz ma eredményeket e pályán felmutatni, mert ez nem mesterség, hanem művészet, amelyhez jó szív és érzék kell. Nekem, akit a polgárság oly nagy bizalomra méltatott, van jó szívem s érzésem és hogy eredményeket mutathassak fel, arra az önök támogatását kérem. Igyekezni fogok a legnagyobb buzgalommal, kitartással és munkássággal megfelelni a bizalomnak. A polgárság jólétére emelem poharam.

A polgármester beszédét lelkes éljenzés követte, ezután a jelenlevők óhajára ifj. *Varjassy* Lajos dr. mondott szép beszédet a demokratikus eszméről. Több lelkes felköszöntő ünnepelte még az új polgármestert, *Müller* Károlyt és *Károlyi* Gyula grófot.

MULATSÁGOK

Farsangi naptár:

Január 12. A szegény tanulókat segítő-egyesület estélye (Fehér Kereszt téli kert) — Az aradi turista-egyesület hangversenyyel egybekötött táncestélye (Iparosház.) — Az aradi hivatalosok betegsegélyező-és temetkezési-egyesületének táncvigalma (Lánz-vendéglő.) — Az egyesült újarad-zsigmononazi önkéntes tűzoltó egyesület álarcsobálya (Mártoni sörcsarnok.) — A mezőkováczsházi Iparosok táncvigalma (Roth-vendéglő.) — A magyar-bánhegyesi uri község tánc igalma (Nagyvendéglő.)
Január 13. Az aradi horbély-fodrász Iparosok és segédek táncvigalma (Központi Szálló.)

(=) Az izr. nőegylet estélye. Az izr. jótékony célú nőegylet és népkönyha vigalmi bizottsága értesíti a közönséget, hogy táncsal egybekötött társas-estélyét f. hó 26-án a Központi szálloda összes termeiben tartja meg.

(=) A magyarbánhegyesi uri község január 12-én a nagyvendéglő termeiben táncvigalmat rendez. Belépődíj személyenként 2 kor., családjegy 5 korona.

Benedek Jánost kizárták.

A reakciós Kossuth-párt.

Lefejtik Plósz vád alá helyezését.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 9.

Az országos függetlenségi és 48-as párt ma *Kossuth* Ferenc elnöklete alatt rendkívül érdekes folyású értekezletet tartott, amelyen *Benedek* Jánost, a hajduböszörményi képviselőt kizárták a pártból, mert a fővárosi községi választásoknál a demokrata-párttal küzdött. Az értekezlet másik érdekessége az volt, hogy lefujták a mentelmi bizottságnak azt a javaslatát, amely szerint *Plósz* Sándor volt igazságügyminiszter *Bánffy* Dezső és több képviselő mentelmi jogának megsértése miatt vád alá helyezendő.

Az értekezletről az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Az országos függetlenségi párt ma *Kossuth* Ferenc elnöklete alatt értekezletet tartott, amelyen résztvettek *Wekerle* Sándor, *Apponyi* Albert és *Polónyi* Géza.

Kossuth Ferenc elnöki megnyitójában elparentálta *Zichy* Jenő grófot, akinek érdemeit a párt jegyzőkönyvileg megörökítette. A párt ezután tudomásul vette *Batthyány* Tivadar gróf bejelentését, mely szerint a hazafias munkásság karácsonykor tartott kongresszusán kimondta, hogy támogatja a 48-as pártot.

Keszits Antal, a budapesti III. kerület képviselője szavá teszi a legutóbbi fővárosi választásokat és rámutatott arra, hogy *Benedek* János a függetlenségi párt ellen a demokratákkal küzdött. A szóló ezt nem tartja összeférhetőnek a párthoz való tartozással.

A felszólalás nyomán hosszú vita keletkezett, amelyben számosan vettek részt. *Ugron* Gábor hevesen megtámadta *Benedek*et és kijelentette, hogy ez a dolog jellemző a párt több tagjára nézve is. Nézete szerint *Benedek* eljárása inkompatibilis.

Benedek János kielenté, hogy ő egyike a párt leghivebb harcosainak. A fővárosi demokrata-párt semmiféle politikai alappal nem bír. Nézete szerint ez a párt inkább szolgálja a főváros érdekeit mint az az érdekszövetség, amely a függetlenségi párt jelszava alattment a fővárosi választási küzdelemben.

Sümei Vilmos kijelenti, hogy vallását és régi pártját is elhagyta, csak azért, mert híven akarja a magyar hazát és a függetlenségi párt elveit szolgálni.

Kossuth Ferenc azon a nézeten van, hogy a párt elvein belül mindenki szabadon, minden befolyástól menten nyilváníthatja véleményét. *Benedek* ügyében kerülni kell a szavazást és pedig úgy, hogy *Benedek* levonja a következményeket és nyílt ülésen jelentse ki, hogy ő a függetlenségi vagy a demokrata-párthoz akar-e tartozni.

Benedek János: Nem presszió alatt nyilatkozik, amikor kijelenti, hogy eddig a függetlenségi párt elveit hirdette és ezentul is azokat fogja hirdetni.

Benedek erre eltávozott és az értekezlet ezután szavazással döntötte el, hogy összeférőnek tartja-e *Benedek* magatartását. A párt egyhangulag úgy döntött, hogy *Benedek* magatartását inkompatibilisnek tartja.

Zlinszky István szavá teszi azt, hogy a párthoz sok olyan tag tartozik, aki vidéken és a sajtóban a pártot és a koalíciót hevesen támogatja. Nézete szerint ez is inkompatibilis és ezt is szavá kell tenni.

Az értekezlet ezután *Károlyi* József és *Polónyi* Géza felszólalásai után elhatározta, hogy a *Plósz* Sándor elleni vádindítványt visszaadják a mentelmi bizottságnak újabb határozat hozatala végett, mert *Polónyi* szerint ebben az ügyben nem lehet *Plósz* ellen vádindítványt benyújtani.

Benedek János kizárása a 48-as pártból politikai körökben igen nagy feltűnést keltett és különösen a demokraták és szociálisták megfogják ragadni az alkalmat, rámutatni arra, hogy a függetlenségi párt teljesen a reakció kezében van. Ezt igazolta mai határozata, melylyel egy nagy tudású párttagját, aki demokrata érzelme, arra kényszerítette, hogy a pártból kilépjen. Biztosra veszik, hogy a párt magáévá fogja tenni *Zlinszky* István álláspontját és kifogja zárni mindazokat, akik a tiszta függetlenségi elveket nem reakciós mezben vallják és hirdetik.

A város parlamentjéből

Előkészületek a választásra.

A friss városatyák.

Gyere ki Lajos.

Arad, január 9.

Ha az új polgármester a konvenciók embere volna és a mai választás a rideg formalitások között folyt volna le, akkor így kezdenénk a tudósítást:

„A város képén már a kora hajnali órákban meglátszott, hogy nevezetes aktus előtt áll. A városháza tornyáról diadalmasan bontakozott alá a címerrel ellátott nemzeti színű lobogó. Mintha az égen is együtt ünnepeltek volna velünk: szép, hideg, majdnem fogsikorgató téli idő volt, amelyet csak itt-ott zavart meg a foszladozó köd, mintha jelképezni akarta volna a városra ráboruló nyomasztó ködöt, amely azonban, az új rendszer életbeléptetésével, csakhamar el fog tűnni a közigazgatás égboltozatáról. Nem hiába mondta *Jean Jaques Rousseau* . . .”

Igy kezdtek volna, de tekintettel a polgármesternek minden póztól és cikornyától mentes személyiségére, tekintettel továbbá arra, hogy az időjárás ez egyszer egyáltalán nem volt befolyással a választásra, nem kezdjük így. *Varjassy* Lajos még megsértődne . . .

(Gyülekezés.)

Félnegy. A városháza előtt megáll a 9-es számú bércocsi. *Károlyi* Gyula gróf főispánt hozza. Az utókor számára feljegyezzük, hogy ez az első eset, hogy a főispán kocsin jelenik meg. Azelőtt gyalog tette meg a rövid sétát a vármegye és a városháza között. Kiszáll és felsiet a lépcsőkön, ahol kíváncsian nézi a karzatra induló közönség. A főispán — mondják és tisztelettel nyitnak előtte utat. Sok az érdeklődő, különösen a gyengébb nemből. Nincs mindennap polgármesterválasztás a városházán. Ritka aktus, nem csoda tehát, hogy megtelt a karzat. Valóságos versenyfutást rendeznek az odavezető csigalépcsőn.

A terem még üres. A tanács asztalán halványan égnek a lámpák. Nagy a rend és a tisztaság. János, a szolga alaposan kitett magáért, valószínűleg azért, mert ez egyszer nem kerül rá az a terhes feladat, hogy tárgysorozatokat osztogasson az érkező városatyáknak. Ma nincsen „sorrend”, eltették holnapra. Háromnegyedny. Hirtelen megélenkül az előszoba. A folyosón feltűnik *Szabó* Zoltán délceg alakja. Noha nem tagja még a törvényhatósági bizottságnak, őt is élénken érdekli a mai aktus. Szívélyesen üdvözlök.

— Ritka vendég Rácországból . . .

De vannak mások is, akiket jogosan megillet a „ritka” jelző. *Eles* Armin, hónapok óta majelenik meg először. *Szalay* Antaltól, *Bozsenyay* Józseftről

és *Oppe* Péterrel, már el is felejtették, hogy ők is tagjai a törvényhatósági bizottságnak. Ma mégis megjelentek, hogy el ne évüljön valahogy tagsági joguk. Ugyanez áll *Csák* Cirják dr. rendfőnökre is, aki, mint alább kitűnik, nagyobb szorgalmat ígért a jövőre nézve. Nemkülömben érdekes vendégei a teremnek azok a városatyák, akik január 1-e óta jogosultak a város ügyeinek intézésére. Ilyenek: *Steiner* József, *Lészay* Sándor, *Szabó* Albert és *Wittmann* Károly. A választott városatyák legfiatalabbika, *Leitner* Ernő dr. szintén a megjelentek között van és nyomban otthonosan érzi magát a teremben.

Az előszoba zsúfolásig tömve van. Ki lehetne akasztani a „*Megtelt*” táblát. Roppant kedélyes a hangulat és nagy a szívfűst. *Müller* Károly fekete asztrakan sikkában jelenik meg. *Nagy* Sándor, aki az utóbbi időben elhanyagolta a városházát, ma kivételesen korán érkezik, de nyomban kijelenti, hogy közbeszólásait ez egyszer mellőzni fogja. *Szalay* Arnold, *Vizer* Lajos, *Salacz* Gyula, valamennyien talpig feketében. Fekete császár, illetve tulipán kabát diszlik a többi városatyán is, *Barabás* Bélán ellenben közönséges sötétszürke utcai ruha van.

— Könnyű neki, az ő egyénisége nem szürköl! — jegyzi meg valaki.

(A „pályázatok megvizsgálása”.)

Négy felé jár az idő és az előszoba lassankint kiürül. Bevonulnak a terembe. A jobboldali újságíróasztalnál egy érdekes arcú fekete ember ül: *Russu Síránú* János, volt országgyűlési képviselő, *Lázár* Zoárd ellenjelöltje. Most mint a *Tribuna* főszerkesztője van jelen. A karzat hölgyei türelmetlenkednek. Nem csoda, már elmúlt négy óra és a főispánnak még se híre se hamva. De nem sokáig várát magára. Alig, hogy a városatyák elhelyezkednek, nyílik a főispáni ajtó és *Károlyi* Gyula gróf szempillantás alatt elfoglalja az elnöki széket. — Csöngöt.

— A közgyűlést megnyitom. Első tárgya az úresedésben lévő polgármesteri állás választás utján való betöltése.

Általános helyeslés. A főispán pedig felszólítja a t. törvényhatósági bizottságot, hogy küldjön ki három tagot a beérkezett pályázatok megvizsgálására és a jelölés megejtésére. A városatyák megmozdulnak.

— *Müle* Lajos! — hangzik az első ajánlat. Utána hatalmas kórusban zendül fel a *Müller* Károly neve.

— *Müller* Károly!... *Müller* Károly!... *Müller* Károly!...

Majd elhangzik a harmadik név is:

— *Robitsek* Ágoston!... *Robitsek* Ágoston!...

— Meg van mind a három! — konstatálja *Salacz* Gyula.

A főispán összegezi a hallottakat.

— Szóval *Müller* Károly, *Robitsek* Ágoston dr. és *Müle* Lajos dr. A magam részéről felkérem...

Némi szünet. *Károlyi* Gyula gróf körülnéz.

— A magam részéről — folytatja — *Salacz* Gyula, *Barabás* Béla és *Steinhardt* Mór...

A kijelölt urak felállanak. De mi az? Csak ötven vannak. A hatodik hiányzik. Ki hiányzik?

— *Steinhardt* Mór! — kiáltják.

A főispán tévedett. Véletlenül mást nézett *Steinhardt* Mórnak.

— Csak nem engem? — kérdezte *Steiner* Jakab.

Megnyugtatták.

— Önt semmiesetre sem. Ennyire nem tévedhet a főispán.

Denikve a hibát ki kellett korigálni. Ha a jelölés csak formáság is, a jelölő-bizottságnak hiánytalanul együtt kell lennie. A főispán ismét körülnézett és szólt:

— Felkérem *Bing* Vilmost!

Szóval teljes lett a bizottság és *Károlyi* Gyula gróf felfüggeszti a közgyűlést. A jelölők a főispán

vezetése alatt elvonulnak. Halk szöngés tanyá a teremben. Valamelyik élees városatyája afölött morfondál, hogy kit fognak második helyen jelölni?

— Ne törje a fejét, azt ugye találja ki — adja meg a választ *Nagy* Sándor.

A várakozási idő nem hosszú. *Müle* Lajos alighogy betette a lábát a főispáni szobába, már jönnek kifelé. Elöl *Károlyi* Gyula, utána *Robitsek*, *Salacz*, *Müller* és *Barabás*... (Éljen! Éljen!)

Károlyi Gyula gróf újból megnyitja a közgyűlést. Jelenti, hogy csupán egy pályázat érkezett be. *Varjassy* Lajosé.

— Éljen *Varjassy*! Éljen! Éljen! — Zúgó taps és lelkes éljenzés.

— A közgyűlés óhajának megfelelően, *Varjassy* Lajost egyhangulag megválasztott polgármesternek jelentem ki — fűzi tovább a főispán, de szavai majdnem elvesznek a nagy, szinte határtalan lelkesedésben.

Örömmorban uszik a terem. Annyira uszik, hogy majdnem elfelejtik egy fontos indítvány megtételét. *Müller* Károly felkel és int *Mayer* Miksának, *Mayer* Miksa *Steigerwald* Atajosnak és felkel a polgármesterért menő küldöttség másik két tagja is, de hogy mért, az nincs hivatalosan bejelentve. De *Nemess* Zsigmond megérti a helyzetet, felugrik és szól:

— Indítványozom, hogy a most megválasztott polgármestert küldöttségileg hívjuk a terembe!

Szinte zúg a helyeslés. A főispán szól:

— Felkérem *Müller* Károlyt...

— Már késő! — kiáltják.

— Mért?

— Mert már elmentek.

(Esküszöm!)

És csakugyan. A küldöttség nem várta be, amíg a főispán kimondja a határozatot, hanem felkerekedett és bevonult a polgármesteri hivatalba, ahonnan egy másodperc múlva már *Varjassy* Lajossal együtt visszatért. Semmi ceremónia. *Müller* Károly nem obstrukciós szónok és nem szereti a formáságokat. Csak így szólt *Varjassy*hoz:

— Gyere kérlek! Várunk!

Es *Varjassy* jött. Egy kissé elfogultan, kissé izgatottan és idegesen babrált a cvikkerével. Zúgó éljenzés, lelkes taps. A főispán feléje fordul és szól:

— Miután a törvényhatósági bizottság egyhangulag polgármesterré választotta, felszólítom, hogy tegye le a hivatalos esküt.

Varjassy szívére teszi a jobb kezét. Az eskümintát *Kádas* Kálmán főjegyző olvassa. Határozott hangon mondja utána:

— Esküszöm, hogy a királyhoz hű leszek... hogy az ország törvényeit megtartom... hogy hivatali előjáróimnak engedelmességek... isten engem úgy segítjen!

Ismét kitér a lelkesedés. *Varjassy* meghatottan hajlong. Feláll *Müller* Károly, hogy elmondja üdvözlő beszédét.

Azután szólásra emelkedik *Varjassy* Lajos. A válasz méltó a köszöntőhöz. Nincs benne egy felesleges szó. Tömör program, rajongó hitvallás.

Harsogó éljen támad a beszéd nyomában. De az éljenek árja végre is e'ül. A főispán előveszi a tárgysorozatot. De nem oda Buda. Ma nem folytatjuk a közgyűlést. Legyen ünnep ez a mai nap. Feláll *Robitsek* Ágoston és indítványozza, hogy a törvényhatósági bizottság rekeszse be a mai közgyűlést és hogy *Müller* Károly és *Varjassy* Lajos beszédét szösz szerint vegyék be a jegyzőkönyvbe.

Zúgó helyeslés. A főispán kimondja a határozatot. Még ki se mondta, olyan lett a terem, mint egy zúgó, rajzó méhkas. A városatyák egymás hátán igyekeztek a polgármesterhez. *Csák* Cirják ünnepélyes fogadalmat tett:

gyűléseknek.

— Sok szerencsét... boldogságot...

— hangzott mindennűnen.

Azután kiürült a terem.

A kilincselés ellen.

★

Omladozó hagyományok.

Arad, január 9.

Arad új polgármestere azzal kezdte meg működését, hogy harcot indított egy régi, avas hagyomány ellen. Ne tessék kilincselni! — ez volt a magva annak a beszédnek, melyet *Varjassy* Lajos a város tisztviselőihez intézett. És ezzel a tilalommal — amelynek ugyan előreláthatólag nem lesz sok fogantaja, — megkezdődött a harc egy olyan hagyomány ellen, amely évszázadok, sőt évezredek óta él, amely szinte hozzátartozik az intézményekre épített társadalmi rendhez.

Akinek az isten hivatalt juttat, ad azoknak a hivatalhoz való eszt is. De az isten igen keveset törődik vele, hogy ki kap hivatalt, ki nem. Az isten ezidőszert Franciaországban van elfoglalva a különválási törvény miatt támadt bajokkal, ezelőtt pedig másutt talált dolgot az ő kegyelméből uralkodók és más hasonló urak körül. A hivatalkeresést tehát mindenkinek személyesen kell elintéznie. Így volt ez már akkor is, mikor *Jupiter* igazgatta a világot és mikor különféle istenasszonyok is belevatkoztak a hivatal keresők ügyeibe. Azóta mindössze annyit változott a helyzet, hogy istenasszonyok helyett selyem-zsúpónos és karcúra fűzött, de minden istenséget nélkülöző asszonyok érvényesítik a befolyásukat a különféle állásokra pályázók érdekében.

A kilincselés divatja tehát a *Jupiter* idejéből datálódik. Csak hogy akkor meg egészen más formája volt, mint ma. A hivatalkeresők tisztujtáskor kivonultak a fórumra és ott boldognak-boldogtalannak megmutogatták, hogy hány sebük van. Akinek több volt, az, mint nagyobb hazafi, megválasztódott, — ha ugyan kellő számu polgárt tudott seb-többletéről meggyőzni. Ecéliből tehát a tisztujtások előtt a pályázók lakásaiban nagy vérengzések folytak le: az aspiránsok növeltek az esélyeiket.

Azóta megfinomult az izles. Ma, ha beüt valami részleges, vagy általános tisztujtás, az aspiráns kivasaltatja a tulipán-kabátját (ezelőtt csaszárkabát) és megborotváltkozik. Felölti legünnepélyesebb ábrázatát és bekopogtat — mondjuk — egy városatyához. Ott előadja, hogy erre, vagy arra az állásra csupán egyetlen érdemes ember van, kinek megnevezését tiltja a szerénység. Bizalmasan azonban elárulja, hogy ez az egyetlen érdemes ember: ő. Kéri tehát, hogy a városatyá sziveskedjék reászavazni. A városatyá erre szívtart, esetleg cigarettát dug a pályázó szájába és leteszi előtte a fő, a mellék és a pótesküt, hogy csakis reá adja a voksát. Ugyanez történik a második, harmadik stb. pályázóval, azzal a külömbéssel, hogy míg az első jelentkező nyolc krajcáros szívtart kap, a harmadiknak csak masfél krajcáros jut. A végén pedig megválasztják a negyedik aspiránst.

Az emberek azért kilincselnek, mert azt hiszik, hogy ez hizeleg a lekilincselte közéleti tényezőnek. A közéleti tényező azonban egyszerűen a purgatóriumba kívánja a hozzá jövő urakat, akik nagyon unalmas dolgokat beszélnek. Hogy hány gyerekük van és milyen nehéz az élet. Az ördögbe is, kövessék *Malthus* ur tanításait és óvakodjanak a gyermekektől.

Ha pedig nem óvakodtak: viseljék a következményeket! Ez az a hangulatos gondolat, amelyet a kilincselők felköltének. Miután pedig ez megtörtént, nyugodt lélekkel térnek haza. Megtettek minden lehetőt, hogy — ne válaszzák meg őket.

Ha a kilincselés nem volna olyan ősrégi hagyomány, mint a milyen, már régóta meghalt volna. Értelme, haszna nincsen, csupán kellemetlenséget okoz annak, akinél kilincselnek és lealázza azt, aki kilincsel. Szóval: ostobaság. Mivel pedig ostobaságok ellen a legnehezebb küzdeni, a Varjassy Lajos által megindított harc még nagyon sokáig meddő marad. De már maga az, hogy megindították a harcot, az olyan eredmény, amely után előbb-utóbb győzelemnek kell következnie.

—zab.

HIREK.

— **A Ház első ülése.** Budapest-ről táviratozzák: A képviselőház holnap tartja első ülését a karásonyi szünet után. Az ülésen Szatmáry Mór sürgős interpellációt terjeszt elő a biharmegyei baksis-rendszer dolgában. Az ülés napirendjén az elnöki előterjesztésen kívül 17 mentelmi ügy szerepel, köztük Bánffy Dezső báró és társai mentelmi-jogának megsértése. Végül a költségvetési vitát folytatják.

— **A hannoveri királyné meghalt.** Grundenből táviratozzák: Ma délután fél 4 órakor Grundenben meghalt a hannoveri királyné. Ezért elmaradt a folyó hó 12-ére kitűzött budai udvari bál és a király már 11-én elhagyja a magyar fővárost.

— **Miniszterek Bécsben.** Bécs-ből táviratozzák: Burián báró közös pénzügyminiszter, Schönauich közös hadügyminiszter, valamint Zichy Aladár gróf ő felsége személye körüli miniszter tegnap este ideérkeztek.

— **Meghalt a sah.** London-ból táviratozzák: A Daily Telegraph jelenti Teheránból tegnapi kelettel: A sah tegnap este meghalt, de ez a tény csak holnap kerül nyilvánosságra. Tegnapi mindenki tudta, hogy a sah élete gyorsan közeledik a végéhez. A sah négy kámforbefecskendezést kapott, hogy az életét, amennyire még lehet, meghosszabbítsák. Estefelé az élet összes nyilvánulásai megszűntek. Öt órakor délután a trónörökös és az összes minisztereket a betegágyhoz hívták, hogy tanui legyenek a sah halálának. Az asszonyok megkezdték az előkészületeket a gyászra. Kévéssel naplemente után a három kaput bezárták. Ez volt a jele annak, hogy a sah kiszenvedett. Az elhunyt sah csak nemrégiben alkotmányt ajándékozta meg Perzsiát.

— **Meggyilkolt tábornok.** Pétervár-ról táviratozzák: Amikor Pavlov tábornok katonai főügyész ma reggel 9 órakor bement a haditörvényes épületének udvarára, egy katonai egység ruhába öltözött fiatal ember elébe állt és többször rálőtt. A második lövés után Pavlov holtan esett össze. A gyilkos el akart menekülni, de elfogták. Pavlov, aki nemrégiben a halálbüntetés eltörlése ellen szavazott, mint főügyész rendkívül szigorú volt és ezért a terroristák már régebben halálra ítélték.

— **Megőrült az oltárnál.** Rómából jelentik: A Szent-Péter-bazilikában ma reggel mise alatt izgalmas incidens történt. Az egyik ministráló pap hirtelen megőrült és az oltárnál énekelni és táncolni kezdett. Az őrzőgőrt csak nehezen tudták lefogni és az örültek házába szállítani.

— **Tisztelegések az új polgármesternél.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara csütörtökön, f. hó 10-én délelőtt 11 órakor tiszteleg az újonnan megválasztott polgármesternél: Varjassy Lajosnál. Felkérem a t. kamarai tagokat, hogy a mondott napon délelőtt háromne-

gyed tizenegy órakor a Neuman-palotában levő Wittmann-kávéházban megelenni sziveskedjenek. Kristyó János kamarai elnök. Az aradi ipartestület előljárósága szintén holnap tiszteleg Varjassy Lajosnál. Az előljáróság tagjai délelőtt 11 órakor gyülekeznek az Ipartestület házában, ahonnan együtt vonulnak fel a város-házára.

— **Házasság.** Dobos Károly dr. volt aradi, jelenleg budapesti főgimnáziumi tanár nőül vette Bács-Almásán Beck Flóra kisasszonyt.

— **Automobil-gyár Aradon.** A mai közgyűlés végén Károlyi Gyula gróf főispán bejelentette, hogy a Westinghouse-gyárral folytatandó tárgyalások ügyében indítvány érkezett be, amelyet pótlólag felvettek a holnap folytatós közgyűlés tárgysorozatába.

— **Készülnek a sorozásra.** A hivatalos tényezők már készülnek a folyó 1907-ik évi sorozásra. Az aradi 33-ik gyalogezred hadkiegészítő parancsnoksága megküldte az alispáni hivatalhoz a tervezetet arra nézve, hogy a járásokban kik lesznek a sorozóbizottságok elnökei. Hogy a sorozást a kerületekben mikor ejtik meg, azt még ezután fogják megállapítani.

— **Rotschild Károly báró esküvője.** Nagyváradról jelentik, hogy Rotschild Károly báró esküvőjét Wertheimstein Rózsikával február 6-án tartják meg, még pedig — tekintettel a vendégek nagy számára — Bécsben.

— **Katonazene a jégpályán.** Január hó 10-én, csütörtökön délután fél 3-tól 5 óráig a 33. gyalogezred zenekara a városligeti jégpályán játszik. Belépődíj nem tagoknak és nézőknek a csarnokban 60 fillér.

— **Elismerés a postásoknak.** Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter az ország posta-és távirda személyzetéhez a következő elismerő leiratot intézte:

Az elem terjesztett jelentésekből megelégedéssel értesültem arról, hogy a m. kir. posta, távirda és távbeszélő állandó fejlődésnek örvend és hogy a személyzet szakismeretével és ügybuzgalmával az 1906-ik évben is megtett minden lehetőt arra nézve, hogy az évről-évre emelkedő forgalom követelményei minden tekintetben kielégítést nyerjenek. Különösen ki kell emelnem a nagymérvű karácsonyi és újévi forgalmat, amelynek akadálytalan lebonyolítása a személyzet fokozott odaadó buzgalmának tudható be érdemül. Indítatva érzem magamat tehát, hogy a magyar kir. posta, távirda és távbeszélő összes szolgálati ágainál működő személyzet szakavatott, kitartó munkássága folytán az 1906-ban elért kedvező eredményért, az egész személyzetnek köszönetemet és elismerésemet fejezem ki.

— **Szociálista izgatásért elítélt ügyvéd.** A múlt nyáron történt, hogy Rozvány Jenő dr. nagyszalontai ügyvédet Csanády Jenő főszolgabíró szociálista izgatásért tizenöt napi fogságra és 200 korona pénzbírságra ítélte. Az ügyvéd ugyanis az iparos tanoncok közt terjesztette a szociálisták tanait. Az elítélt ügyvéd megfélemberte az ügyet s az alispán föl is oldotta az ítéletet: mindössze 20 korona büntetésben marasztalta el Rozvány Jenőt. Ebben a nagy port fölvert dologban most döntött a belügyminiszter, aki a másodfoku ítélet teljes megsemmisítésével, az első foku ítéletet hagyta helyben.

— **Megnémult a korcsolyapályán.** Különös baleset érte tegnap délután Kocsis Jenő szegedi kereskedőjét. A korcsolyázó tavon áldozott a jég sportjának, miközben oly szerencsétlenül esett hanyatt, hogy a fején szenvedett sérülése következtében elvesztette beszédképességét. A tragikus sorsu fiatalembert több orvos megvizsgálta, akik azonban tanácstalanul állanak a különös jelenséggel szemben.

— **Románc.** A rendőrség egy rövid szavú s mégis sokat mondó kis értesítést adott ki, mely mögött egy egész kis erősen rózsaszínű történet húzódik meg. Ime így mondja el ezt a románcot a száraz hivatalos komüniké:

Találtak egy sétatálcát, egy Belezny-féle Gyakorlati énektant, továbbá egy ezüst karkötőt. Igazolt tulajdonosaik átvehetik a rendőrségen.

Amint látni lehet, nagyon diszkrét a rendőrség románca, de a sorok között sok olvasni valót hagy. Diszkréték a sorok, el nem árulják, hogy hol felelték árván, elhagyatva a sétatálcát, a Gyakorlati énektannal, meg a kis ezüst karkötővel. De éppen e titokzatos, diszkrét hang folytán tág mezőt nyer a fantázia és kiszínezheti mindenki a maga vérmérséklete szerint a kis esetet, mely összehozta a sétatálcát a gyakorlati énektannal, melyet kis ezüst karkötős kacsó szorongatott. Láthatja maga előtt minden nyájas olvasó, hogyan válik fölöslegessé a kézben az énektan, meg a sétatálcát s hogy mennek-mendegélnek az önfeléd tulajdonosok. S az ölelések erejének fokmérőjeként ott hevert az ugynevezett találási helyen a kis karperec is, melynek gyöngye zára felpattana... Jelentkezzenek hát az igazolt tulajdonosok.

— **Nagy alkalmi tárat Weinberger Ferenc ékszerésznél Arad, Andrassy-tér 20. sz. Fischer Eliz-palota.** Aki szeretetteit egy gyönyörű szép ékszer-tárggyal óhajtja a karácsonyi ünnepekre meglepni, az forduljon bizalommal hozzá. Csakis kiváló finom ékszerek, hajszálra szabályozott valódi genfi arany, ezüst és acél, női és férfi zsebórák kerülnek szolid és olcsó áron eladásra, tört arany és ezüst kicseréltetik, avagy a legmagasabb áron vásároltatik, gyors, szolid és pontos kiszolgáltat. Telefon 439. Arad legelső és legrégebb ékszerkészítési és javítási műhelye. 2479

— **Leltár miatt leszállított árak Fischer Simon Nagy Áruházában!** Kereskedői szokás leltár alkalmával a raktáron levő árukat, a rendes árnál jóval olcsóbban elárusítani. Mindenki, aki rendkívül olcsón akar vásárolni, az ne mulassza el ezt a jó alkalmat kinasznál. Fischer ajánlja a nagyválasztékban lévő: férfi és női fehérműket, nyakkendőket, esőernyőket, kalapokat, alsó tricót, finom harisnyákat, különféle bőrtárcákat, gyönyörű szép china ezüst tárgyakat, játékot és még számtalan sok ezer féle tárgyat. 61

— **Sziivásy István kárpitos és diszító, Weitzer János-utca 19 szám alatt, elvállal ebben a szakmában a legszebb és lediszesebb kivétellel munkákat, gyorsan és jutányos árak mellett.** 3151

— **Munkát és fáradságot legjobban a szülő fizeti meg.** Természetesen csak akkor, ha az oltványok kiválasztása és beszerzése körül a legnagyobb óvatossággal járunk el. — A legjobb hírnévnek örvendő „Mileniumtelep” Nagyósz, Torontálmegeye, nemcsak teljesen megbízható, fajtiszta oltványokat szállít, hanem minden érdeklődőnek a szőlészetre vonatkozólag készséggel szolgál utbaigazítással és műmellékletekkel diszített magyar vagy német vagy román vagy szerb nyelvű főárjegyzékét ingyen és bérmentve küldi. 3679

— **Praeservativ ideális legjobban minőségben Vojtek és Weisznál.** 112

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Aradiak sajtópöre Nagyváradon.** A nagyvárad kir. ítélőtábla tegnap egy aradi affér aktáit zárta le. Az ügy története elég régi és ismeretes. Schröder Béla aradi lapszerkesztő korában, két és fél év előtt az A. és V.-ben „Embervadászat” címen cikket írt, amelyben Szalay Arnold dr. aradi ügyvédet is sértő kitételekkel illette. Szalay Arnold sajtópört indított rágalmozás és becsületsértés miatt a cikk szerzője ellen. Az aradi törvényszék főtárgyalása után tegnap a nagyvárad kir. ítélőtábla foglalkozott ezzel az ügygyel. A pör anyagának ismertetése és Kripka Henrik dr. közzéadó rövid védőbeszéde után a tábla Schröder Bélát sajtó utján elkövetett rágalmozásért és becsületsértésért ötnapi fogházbüntetésre átváltoztatható 100 koronára ítélte. A panaszosnak azt a kérelmét, hogy Schröder Bélát kizárólag fogházbüntetéssel sujtsák, a királyi tábla nem vette figyelembe.

CSARNOK.

A hatodik parancsolat.

— Angolból. —
(Véga.)

Kinyilt az ajtó és az orvos magas alakja jelent meg a szobában.

— Beszélni akar velem? — kérdezte az orvos.

— Eljöttem ma, Kruschin doktor, hogy önt figyelmeztessem a mai napra. Telvin Olga vagyok.

Az orvos hátratántorodott és rábámult a szép, fiatal leányra.

— Nagyon hasonlítok hozzá, ugyebár? — kérdezte a leány.

— Igen... nagyon...

— Mit gondol, mit akarok ma, tiz év múlva öntől?

— Figyelmeztetni akar... vagy megölni...

— Eltalálta. Ne is kísérelje meg a szökést, nem használ, — szólt a leány és a zsebébe nyult.

— Maradok, szólt az orvos nyugodtan — vegye elő a revolvert. Öljön meg, anélkül, hogy meghallgat, ha igazságosnak találja. Joga van vért kívánni vért.

— Le akar fegyverezni szavaival — szólt a leány bizalmatlanul.

— Oh nem, már régóta vártam, tudtam, hogy el kell jönnie.

— Öreg édes anyja ma a templomban volt és misét olvasatott az anyámért. Ön pedig elzárkózott az emberek elől. Ma tiz éve megölte az anyámat. A törvényszék felmentette... E kis városban temetkezett el... Megnősült, boldog... Az évfordulón misét olvasnak a meggyilkoltért és ezzel minden ki van engesztelve... Ön pedig él és élni fog, noha egy embert megfosztott életétől...

Az orvos erősen a leány szemébe nézett és keserű vonás jelent meg halvány arcán, mikor így szólt:

— Ha mindezt tudja, miért vonakodik megölni?

— Mert tudni akarom előbb, miért ölte meg anyámat. Tudakozódtam a városban, discsérték, a szegények jótévedőjének nevezték...

Aztán láttam ezt a csendes házat, láttam öreg anyját, — gyilkoshoz jöttem és békét találtam. Tudni akarom: hogy tudott ölni és aztán oly boldogan és békében élni?

— Nem hallott, vagy nem olvasott az akkori eseményekről?

— Oh igen; megszereztem az akkori lapokat. Olvastam az ügyész és a védő beszédét és azt is olvastam, hogy Ön makacsul hallgatott... Miért hallgatott? Miért volt oly elnéző az ügyész? Miért mentették fel az esküdtek? Anyám volt talán a hibás?

Az orvos a leányra nézett, aki halavánnyan, villámló szemekkel állott előtte és így szólt:

— Azt mondta, mielőtt megöl, meg akar hallgatni... Csak önt ismerem el bírámul, csak ön ítélhet el, vagy bocsáthat meg: Nagyon hasonlít anyjához — borzadok e hasonlóságtól... A színház folyosóján látom ismét magam, — revolver a zsebemben, mint ama bűnös gyöngeség pillanatában...

— Ön bosszúból ölt és gyöngeségnek nevezi?

— Igen, igen... mi más lehetett? Nem volt talán beteges gyöngeség ez az esztelen, szenvedélyes szerelem? Szerelméért könyörögtem és tudtam, hogy már rég nem szeret; gyöngédségért könyörögtem, noha tudtam, hogy már más élvezi ezt. Kémkedtem utána, elfogtam a másikhoz intézett szerelmes leveleit... És ekkor őrvjüngés fogott el, — vérrel akartam elfojtani mindent...

A leány villogó szemekkel nézett az orvos megroskadt alakjára és látható felindulással kérdezte:

— Tehát megcsalta?
A férfi nem felelt, csak folytatta:
— Ebben a csendes házikóban, a hársfák árnyékában, mely a boldogság tanyájának látszik, soha egy pillanatra sem volt boldogság. A halott árnyéka mindig közöttünk lappang.
— És a gyermekei? — kérdezte meghatottan a fiatal leány.

— Nincsenek gyermekeim, nem is szabad hogy legyenek. A hatodik parancsolat áll közöttünk. Feleségem bátran elfogadta a gyilkos kezét, de hogy érinthet ez a kéz gyermeket, hogy hallgathatom gyermekem szájából egykor: Ne ölj!

Az orvos egyre szenvedélyesebben folytatta:

— Ön egy félig halottat akar megölni, nem érdemes, hogy ilyen tettel megrontsa életét, adja nekem a revolvert, majd végrehajtom az ítéletet!

Halkan kinyilt mögöttük az ajtó és az orvos felesége jelent meg a küszöbön:

— Bocsáss meg, hogy zavarlak, de a beszélgetés oly sokáig tartott, hogy én...

— Mindjárt vege van, — szólt a fiatal leány. Ne nézzen oly félve rám, Telvin Olga vagyok!

E szavakkal a fiatal leány lassan kihuzta revolverét zsebéből. Az asszony ijedt kiáltással férje elé ugrott és köröken kiáltott:

— Ne ölje meg! Öljön meg engemet!

— Ne féljen!... A golyóm irgalmasabb lenne, mint az élet volt!

Es a revolvert kiejtve kezéből, lassan elhagyta a házat.

FERENCZ JÓZSEF keserűvilág

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —
Budapest, január 9

Ke. és forgalom. Amerika tartott.
Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilsra	7.45—7.46	7.45—7.46
Buza októberre	7.73—7.74	7.73—7.74
Rozs áprilsra	6.70—6.71	6.72—6.73
Zab áprilsra	7.40—7.41	7.44—7.45
Uj tengeri	5.12—5.13	5.12—5.13

Zárlat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	690.50
Magyar hitelrészvény	842.75
Lezárt bank részvény	534.25
Magyar koronajáradék	98.55
Osztrák-magyar államvasúti részvény	197.—
Hazai bank részvény	312.75

NYILTTER.*

1906B II. 1278/3 szám.

Ó Felsége a Király Nevében!

Az aradi kir. járásbíró, mint büntető bíróság rágalmozás miatt vádolt Masztig Pál elleni bűnygyben a Lupsai Pompiliusz magánvádló által emelt vád fölött az Aradon 1906. évi december hó 31 napján dr. Széll Lajos kir. járásbírói joggyakornok jegyzőkönyvvezető és vádlott, dr. Szegő Hugó ügyvéd m. vádló képviselője s dr. Fényes Kálmán védő részvételével megtartott nyilvános tárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg

ítélt:

A kir. járásbíró, Masztig Pál, 35 éves r. kath. nőtlen kereskedő, aradi lakos vagyontalan, hadmentes vádlottat bűnösnek mondja ki a btkv. 261 § alá eső becsületsértés vétségében,

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelőséget a szerkesztő.

amit az által követett el, hogy Aradon 1906. évi december hónapban Lupsai Pompiliuszt „gazember s tolvajnak” nevezte, s ezért őt a btkv. 261. § alapján az 1892. évi 27 t. c. 3 §-ába foglalt célokra fordítandó az aradi kir. járásbíró, vezetőjénél az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt a végrehajtás terhe mellett fizetendő, a behajthatatlanság esetén a btkv. 53 §-a alapján egy (1) napi fogházzal helyettesítendő husz (20) korona pénzbüntetésre mint mellékbüntetésre ítéli.

Elmarasztalja vádlottat Lupsai Pompiliusz részére 20 kor. képviselőt folytán felmerült bűnygyi költségeknek az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt a végrehajtás terhe mellett megfizetésében és a kir. kincstár részére az esetleges tartással felmerülő bűnygyi költségeknek a fennálló szabályok értelmében leendő megfizetésében, ezeket azonban a vádlottnak vagyontalanságára való tekintetből az 1901. évi 43 t.-cikk 4 §-a alapján egyelőre behajthatatlannak nyilvánítja. Kötelezi vádlottat a btkv. 277 §-a alapján jelen ítéletnek jogerőre emelkedése után az Aradon megjelent „Aradi Közlöny” napilapban egész terjedelmében saját költségén közzétételére, dr. Szegő Hugó ügyvéd díját és költségeit harminc (30) koronában, a dr. Fényes Kálmán ügyvédét (20) husz koronában állapítja meg a bp. 485 §-a alapján a saját felei ellenében.

Indokok:

Lupsai Pompiliusz 1906. évi december hó 4-én azért emelt vádat Masztig Pál ellen, mert ez azt hiesztelte róla 1906. évi novemberben, hogy tőle 600 korona értékű árut lopott.

A tárgyalás folyamán kihallgatott Haubereich Matild és Domsitz Regina tanuk esküvel megerősített vallomásaikkal a bíróság bigazoltnak találta a rendelkező részben körülírt tényállást

Vádlott e cselekménye tekintettel a használt kitételek meggyalázó jellegére a btk. 261 §-ába ütköző és a becsületsértés vétségét képezi, miért is őt, mivel a beszámításra kizáró ok nem forog fenn, ebben bűnösnek kimondani és büntelen előéletének mint enyhítő körülménynek figyelembe vételével a rendelkező részben megszabott büntetéssel sújtani kellett.

A bűnygyi költségekben vádlott bűnösségének elítéltetésének folyamánaként a B. P. 479. és 489. §-ai alapján marasztaltatott.

A kir. kincstár részére fizetendő bűnygyi költségek azonban vádlott igazolt vagyontalansága folytán az 1890 évi XLIII. t.-c. 4. §-a alapján egyelőre behajthatatlannak nyilvánítottak. A képviselő díjai saját feleik ellenében a bp. hivatkozott §-án alapszik s jelen ítéletnek a megnevezett lapban leendő közzététele sértett kérelmére, a btkv. hivatkozott §-a alapján volt elrendelendő.

Aradon, a kir. járásbíró, mint büntető osztálya, 1906. december 31.

Zih,
60 kir. aljárásbíró.

Gyakorlott könyvelő s levelezőt keresünk.

Vojtek és Weisz

drogueria és parfümeria nagykereskedése
Aradon. 52

NAPIREND.

Január 10. Csü őrtök. Róm. kath. naptár: Vilmos. — Protestans naptár. Pal remete. — Görög keleti naptár (december 28.): Tüdo ezer vértanú. — A nap kél 7 ora 49 perckor, nyugszik 4 ora 26 perckor.

Megérkeztek
a legujabb mintájú
LÉGSZESZCSILLÁROK.
Legujabb világítás!
Valódi „Auer-féle” függő iszörény
100 gyertyafényerő egy órára 3 fillér!

Alkalmi ajándékok:
Alpacea-ezüstök.
Disztárgyak
fémből, porcellánból, üvegből.
Gyönyörű képkeret-minták.

Gebhart Testvérek
ARAD, Andrásy-tér 4.
Porcellán, üveg, tükör, képkeret és csillár készítés, üvegezési vállalat: (Pannónia-szálloda.)
Városi és megyei telefon: 451. 3905

KIEFFEL KÁROLY és FIÁI

VASKERESKEDÉS
SZÉNOSZTÁLYA
ARAD, ANDRÁSSY TÉR 14. SZ.

BÜKK-FASZÉN.
KOVÁCS-SZÉN.
SALON-FÜTŐSZÉN.

Először! egyébb minőségben
HÁZHOZ SZÁLLÍTÁST
szűrt forrójában
MAGYARORSZÁGON.
TELEFONSZÁM 139

Köszén tüzelés

takaréktüzhelyben és kályhában rendkívül
hőtartó és jelentékenyen
olcsóbb mint a tűzifa

Mindenkinek

ki lapunkra előfizet,
ingyen
megküldjük, ha azt levelező-lapon
kéri, diszes 54x76 cm. nagyságu
fali

lapnaptárunkat,

amely hivataloknak és irodáknak
nélkülözhetetlen.

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányes áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

BIZTOS ALAP

ANDRÉNYI
SZÉKES UDOM
SEC
ARAD

UDITO FRISS SZAKEMBEREK
ZAMAT. ELISMERÉSE.

HAGYOMÁNYOS REMEK KIVÁLÓ
FRANCZIA MÓDSZER. ILLAT. APRÓ GYÖNGY.

NAGY GONDAL SZAKSZERŰ ELKIISMERETES SAJÁT MINTA
MÉGVÁLOGATOTT KEZELÉS. GONDOZÁS. SZERŰ
BORDK. SZŐLŐBIRTOK.

Rendkívüli újítás a
ruhavarrás
terén.

Nagyságos Asszonyom!

Mielőtt ruhát varratna, tegyen
nálam kísérletet. Bebizonyítottam a
mélyen tisztelt hölgyközönségnek,
hogy olcsó árért is lehet izléeses,
csinos és finom munkát végezni.

Teljes ruha. varrás . . . 5 frt.
Kosztüm . . . 7 frt.
Schlafrock . . . 2 frt.
Bluz . . . 2 frt.

Kiváló tisztelettel 3010

özv. Perin Mirónné,
Kossuth-u'ca 68. sz.

Telefon szám 126. Telefon szám 126

WUNDER, kárpitos műterme
Temesvár-Belváros,
Korvin Mátyás-utca 3.

Ajaj! a fővárosi mintáért is rendezett kárpitos műter-
met, a legújabb, legstilszerűbb és legolcsóbb díszítéssel és bu-
torítással — Elvállalok — konkurenciát nélkül —

lakás-, villa-, szálloda- és iskola-berendezéseket

a legszerevényebbtől a legkezelebbiig, helyben és külföldön. Szám-
szakszerű bebizonyítottam, hogy 11 év a telt a külföldön, u. m.:
Németországban, Belgiumban, Hollandiában, Amerikában stb. a
legnagyobb és legelőkelőbb műteremekben szerzett tapasztalataim
rántan azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen követeléseknek
a legpontosabban megfelelek és remélem, hogy a t. t. közönség
bizalmát megnyerem

Kiváló tisztelettel
WUNDER VILMOS.

Nem kell London. Nem kell Páris.
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest!

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő
mérték utáni

CIPÓKET
urak és hölgyek részére

Seelinger M. A.
orthopéd és divat cipészetében

ARAD. Szabadság-tér 4. szám.

Szűlők különös figyelmébe ajánlom **orthopéd-
gyógycipőmet**, melyek meggátolják a láb láb
fejtődését. Gyermekéknél, ugyancsak felnőtteknél
nagy sikert eredményeztek értelm el, amit számos
elismerés tanúsít. Vészték a valódi amerikai for-
májú cipőtől meg nem különbözhető tartós szép
cipőket. B. megrendeléseiket kérre teljes tisztelettel

SEELINGER M. A.
az aradi Nemzeti Színház szállítója. 782

Uzlet:
Andrássy-tér 13. szám
Minorita-palota
Telefon 333. szám.
Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

Kohn József

ARAD.

Fémáru gyár és játék áruk nagy raktára.

Electro Chemiai galvanizáló, ezüstöző, nikelző, rezesítő és fémsziszoló intézet. Avult edények újból cinezése.

Saját készítményű nikkelezett üveg és majolika tálcák.

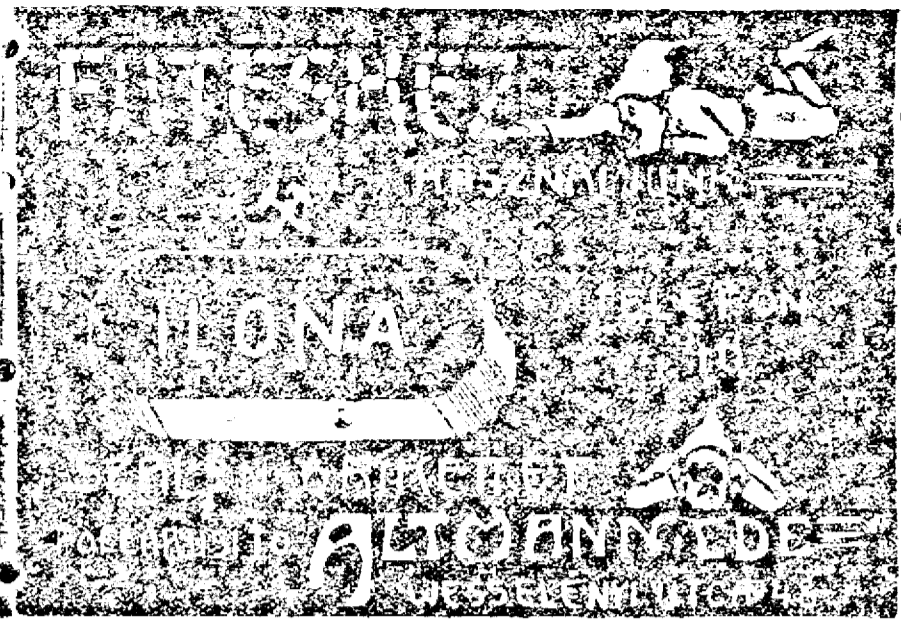
Nagy raktár mindennemű háztartási és konyhaberendezési cikkekből, úgy mint bádög és zománcozott fűző edényekből,
asztali és függő lámpákból. — Fürdőkádak, ülő-, fürdő- és gyermekkádak, zuhanyok, úgy a közönséges háztartásban,
valamint vízvezetékhez alkalmazhatók a legizléesesebb és diszes kivitelben mindig készen raktáron kaphatók. Nagy vá-
laszték felvevő és visszaadó reklam **Pfonografokban** meglepő olcsó árban. Phonografokat javításra elfogadok.

Egyedül csak nálam kaphatók.

Nagy választéku alkalmi ajándékok
minden mechanikai játék-árakban.

Gyári-műhely:
Batthyány-utca 32. sz.
saját ház.
Telefon 321. szám.
Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

8012

Hopp Károly

műszaki irodája

Arad, Széchenyi-utca 5. sz.

Tervezése és kivitele:

vizellátás és világítási,

valamint

motortelepekeknek, stb.

Elsőrendű különlegességi

* gyárak képviselősege. * 2811

Városi telephon 477.

Ifj. Kópetkó

Károly

Arad, Weitzer János-u. 2.
(Minorita-palota.)

Báli seson beálltával megérkeztek óriási nagy választékban a báliruha batisztok, báliruha áthuzatok és gyönyörű szép báli virágok.

Pliseirozás gouvelirozás és gomb készítés elfogadtatik. 2094
Megyei telephon 477.

Minden elképzelhető

Órajavítás 1 korona.

Zsebóraüveg, mutató 10 kr.

Schwimmer Albert

órasmesternél Aradon, 137

Szabadság-tér 5--6. szám alatt.

(Pótlai kávéház mellett.)

Kérem a czimre ügyelni.

Tisztviselők figyelmébe.

Az O. magy. I. ált. tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferencz-József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknek, batonatisztéknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácsesal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó. 2904

„Indiai pörkölt kávé keverék“

a legjobb, legzamatosabb, legkiadóbb és mégis a legolcsóbb az összes eddig hirdetett kávénál, egyedül kapható Aradon

ROTHSTEIN MÓR

fűszer- és csemegekereskedésében

a „Fekete macskához“, Szabadság-tér 3.

Telefon 850.

Az igen tisztelt kávéfogyasztó közönséggel, eddigi nagyra becsült vevőimmal tudatom, hogy ezen csakis **NYUGAT-INDIAI** nemes kávéfajokból összeállított keverék általam személyesen hetenként háromszor, az e célra felállított gőzpör-öldén bevált módszer szerint lesz előállítva, miért is azon kérelemmel fordulok igen tisztelt aradi és környékbeli kávéfogyasztó közönséghez, méltóztassanak egy próbarendeléssel megszerencsésíteni, állításomról meggyőződést szerezni. — Az **INDIAI** pörkölt kávé keverék következő eredeti csomagolásban kapható: $\frac{1}{8}$ kiló 50 fillér, $\frac{1}{4}$ kiló 1 korona, $\frac{1}{2}$ kiló 2 korona.

Magyar és francia pezsgőborok, valamint legfinomabb bel- és külföldi likőrök, ugyszintén legjobb mindennemű fűszerárak nagyraktára

3179

SZÁLLASY ALADÁR
 harisnya-ötödosa
 Arad, Förray-utca (Kristyóry-ház)
 Elfogad mindennemű
 harisnyák kötését és fejelését,
 valamint 26
 kesztyűk, kamáslik, alsó-sok-
 nyák, alsóingek és minden e
 szakmába vágó javításokat.
 Női és férfi fejelés 50 fillértől 60—
 70 fillérig, gyerek harisnya 40—50
 fillérig, női harisnya új 80 fillértől
 egész I. kor. 40 fillérig, férfi haris-
 nya 60 fillértől I. kor. 20 fillérig.
 Magamat a t. közönség szíves
 figyelmébe ajánlva és becses párt-
 fogását kérve, maradtam
 kiv. tisztelettel SZÁLLASY ALADÁR

Nagyban és kicsinyben.
Braun Ignác
Kubina Béla
 üzletvezető papirkereskedése ARAD, Deák Ferenc-utca 2. (Sebesi ház) volt
 Krausz Paulin-féle üzletheziségben megnyitott. Ajánlja dusan felszerelt raktá-
 rát, a legolcsóbb árak mellett nagyban és kicsinyben. **Szivarok háveltek**
gyári raktára. 1 doboz 100 darab 8 krtól 30 krig, 10 doboz 1000 darab
 70 krtól 2 frtig. **Képes levelezőlapok nagy választékban.** Darabja 1
 krtól 10 krig, 100 dbként 80 krtól 7 frtig. Azonkívül minden e szakmába
 vágó áruk, író és levelezőpapírok, üzleti könyvek, iskolai írások, füzetek,
 szóval mindennemű cikkek a legolcsóbb árban kaphatók. **Pontos és gyors**
ki szolgálás. A nagyérdemű közönség becses pártfogásáért eszedzik
Kubina Béla,
 2871
 üzletvezető.
Hallatlan olcsó árak.

22. szám.
I. 907.

Gőzmívelés
 Nagyobb területek szántá-
 sát gőzekével hajlandó va-
 gyok elvállalni.
 Érdeklődők kéretnek, hogy alantl
 címbe forduljanak:
Mahler Mihály,
 Pankota. 3018
 Interurbán telefon szám 4.

A ki jó
 zamatos, igen finom
 Rumot akar készíteni,
 vegyen 80 fillérért egy
 üveg 2871
Rumkivonatot.
 Ebből a rajta lévő utá-
 állás szerint pár perc
 alatt 1 liter finom thea
 rumot készíthet.
 Kizárólagos raktár:
Földes Kelemen
 gyógyszerésznél.

női kalap divat-terem!
 A nagyérdemű közönség szíves tudomá-
 sára hozom, hogy Aradon, Deák
 Ferenc-utca 2. szám alatt (Sebesi-
 ház) egy, a mai kor és modern ízlés min-
 den követelményének megfelelő
női kalap divat-termet nyitottam
 Üzletemben a legelőkelőbb cégektől,
 kikerült és legszebb kivitelű modelleket
 állandóan raktáron tartom.
 Állandó és a legnagyobb választék
 gyászkalapokban.
 Alakítások és minden e szakmába
 vágó munkálatok jutányosan és pontosan
 végeztenek.
 Videki megrendeléseket a legmosszebb
 menő körülményekkel eszközölök. 1981
 Szíves pártfogást kér
AMTMANN ANNA
 Arad, Deák Ferenc utca 2.

Hirdetmény.
 A földmívelésügyi m. kir. Minister ur az 1907. évi január
 hó 7-én kelt 101415/VIII—906. számú rendeletével a osálai
 szőlőtelepen levő mezei vasuti hid helyreállítását 4516 kor. 54
 fill. összeg erejéig engedélyezte.
 A fentemlített munka kivitelének biztosítása céljából az
 1907. évi január hó 22-ik napjának d. e 10 órájára az állam-
 építészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati verseny-
 tárgyalás hirdettetik.
 A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi mun-
 kálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat
 a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival
 inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek fi-
 gyelembe nem fognak vétetni.
 Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az engedé-
 lyezett költségösszeg 5% ának megfelelő bántpénznek az aradi
 kir. adóhivatal földmívelésügyi letétnaplójába történt elhelyezé-
 sét igazoló pénztári nyugta csatolandó.
 A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és
 részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál
 a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők. Munka
 befejezési határidő 1907 évi márczius hó 22.
 (A költségvetés 1.00 koronáért az államépítészeti hivatal-
 nál megszerezhető.
 Kelt Aradon, 1907. évi január hó 8-án.
 M. kir. államépítészeti hivatal.

Vau szeretném a nagyérdemű
 közönségnek tudomására adni, hogy
Fischer Samu
pék- és sütőde
üzletét
 átvetttem és saját nevem alatt ve-
 zetem. — Minden nap friss fehér
 sütemény, fehér kenyér, barna és
 rozskenyér és valódi gracham ke-
 nyér, de u'áni sütemény és házi
 kenyér szépen és izlésesen lesz
 készítve 2891
 Kérem a nagyérdemű közönség
 becses pártfogását.
 Tisztelettel
Leicher Frigyes,
 Deák Ferenc-utca 16.

Ha köszvényben, reumában,
 ischiában szenved vegyen egy üveg
Dr. Fleisch-fele
köszvény-szeszt,
 mely csúzt, köszvényt, reumát, kéz-,
 láb-, hát- és deréktájjást, kezek és lá-
 bak gyengeségét, fájdalmat és da-
 ganatokat biztosan gyógyít. Hatása a
 legrövidebb idő alatt észlelhető Kapható
Dr. FLESCH E. M.
 „Magyar korona“ gyógyszerárban
 Győr, Baross-ut 24. szám.
 Másfél deciliteres üveg ára 2 kor. Hu-
 zamosabb használatra való „Családi“
 üveg ára 5 kor. 3 kis, vagy 2 „Csa-
 ládi“ üveg rendelésénél már bérment-
 ve utánvétellel küldjük. 2488

Uj házban!
 Flórián-utca 6c. alatt.
 kiadó az emeleten egy alkovos
 lakás butorozva, esetleg üre-
 sen, légszuszcsillárokkal ellátva.
 Kiadó a földszinten egy 4
 szobás lakás előszobával és
 mellékhelyiségeivel. Bővebbet:
Brunner Bélánál
 Szabadság-tér 20. 3204

21519—1906. éh. zám.
Hirdetmény.
 Közönségem, hogy a vá-
 rosban előfordult veszélyes eset
 következtében Aradváros területén
 levő összes kutyáknak f. é. de-
 cember hó 24-től számított 40 na-
 pig kötvé tartását vagy szájkosár-
 tal való ellátását rendsem el.
 Az állategészségügyről szóló
 1888. évi VII. t. c. végrehajtása
 tárgyában a nagyméltóságú m.
 kir. földmívelési ministerium által
 40,000—1888. sz. alatt kiadott ren-
 dlet 188. § a szerint ezen rende-
 let érvényesek tartalma alatt el-
 fogott kutyák kilrtandók lévén:
 felhívom a közönséget, hogy a
 rendelet intézkedéseit pontosan
 betartsák, mert mindazon ku-
 tyák, a melyek — szájkosár nélkül
 szabadon járnak, a pecér által el-
 fogadni fognak s a törvény szerint
 kiadhatók nem lévén, elfogatásuk
 után azonnal kilrtatnak.
 A rendőrkapitányi hivatal mint
 elsőfoku állategészségügyi ható-
 ságtól.
 Aradon, 1906 évi december
 hó 24-én.
Sarlot,
 főkapitány.

Hölgyek és uraknak igen fontos!
Hajós-féle
Hajregenerator
 az ősz haj eredeti színe és ifjúkori szépségét rövid idő
 alatt visszaadja. Szépség és egészség nem piszkítja.
 Ár 1 kor. 20 fillér.
Hajós-féle
Goldelse
aranyzőkére teszi minden haját. Meglepő eredmény.
 Teljesen ártalmatlan. A haj bört erősíti, a korpaképződést meg-
 szünteti. Ár 2 kor. 20 fillér.
Hajós-féle
Depilatorium
 kitűnő a maga nemében páratlan szőrvesztő szer.
 Kezelése a leggyorsabb. 5 perc alatt a haját bármely helyről
 eltávolítja. Ár 1 kor.
 Fenti szerek kaphatók a készítőnél:
Hajós Arpád
 gyógyszerárban 3861
 Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

RÉZ ÉS VASBUTORGYÁR ARADON.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a tavaszi szezóra való tekintettel a villa és kerttulajdonos urakat, hogy

kerti lovasaim, székeim-, padjaim- és napvédőim

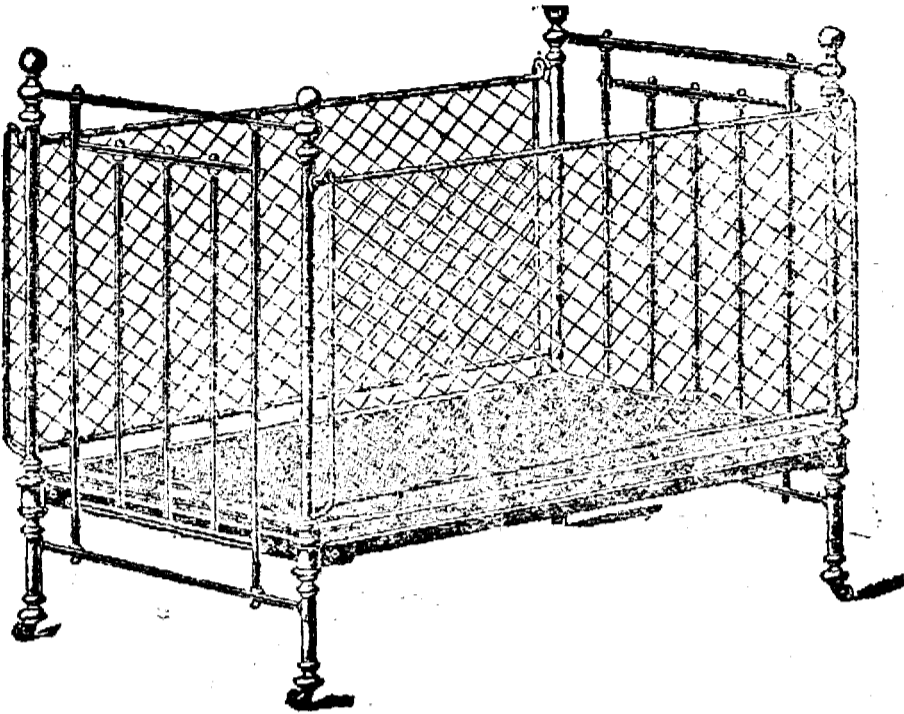
eisőrendű, számtalan évekig tartó, rendkívül izléses kiállításban nagy mennyiségben rendelkezésre állnak bármilyen nagyság és méret szerint.

Saját gyártmányu 2986

RÉZ- ÉS VASBUTOROK, sodrony-ágybetétek

pazar kiállításban.

Kívánatra képes árjegyzékkel vagy írásbelileg szolgálók költségtérítéssel

Szíves megrendelést kér kitűnő tisztelettel

FLEISCHER TESTVÉREK.

Gyárhelyiség: Aulich Lajos-utca 14. szám.
Raktár: Lázár Vilmos-utca (Földes-palota.)

Telefon szám 423.

Gyomorbetegeknek!

Mindazoknak kik meghűlés vagy a gyomor túlterhelése nehezen emészthető, nagyon meleg, vagy nagyon hideg ételek avagy rendetlen életmód által gyomorbetegségben, v. m.

gyomorhurut, gyomorgöres, gyomorfájás, nehéz emésztés vagy elnyálkásodásban

szenvednek egy bázi szer ajánlatik, melynek kitűnő hatása már évek óta kipróbálva van. És ez a

HUBERT ULLRICH-féle gyökér bor.

E gyökérbor kitűnő, gyógyképesnek ellamert gyökérből, jó borral van készítve, erősíti és élénkíti az ember emésztési szervezetét, a gyökérbor elhárítja az emésztési zavarokat és elősegíti az új egészséges vér képzését.

A gyökérbort kellő időben használva, a gyomorbajt már csirában elfojtja. Nem szabadna tehát annak használatával késni. Eszleletek, mint **fejfájás, felbűfögés, gyomorégés, felfuvalkodás, rosszullét hányással**, melyek **ülült gyomorbajoknál** mindig gyakrabban lépnek föl, szantalan-szer már néhányszori vas után megszűnik.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei mint **szomatitanság**, valamint vértörődés a máj, lép és vegeriszterekben (**hämorrhoid betegség**) a gyökérbor által gyorsan eltávolitják. A gyökérbor megszünteti az **étvágytalanságot** és könnyű székelés által eltávolítja a gyomor és belekben felszaporodott idegen anyagokat.

Sovány, sápadt arczszínt, vérhiányt, erőtleniséget, legjobbayire rossz emésztés, **csökély verkezés** és a máj beteges állapota okozza. **Étvágytalanságnál,** valamint gyökérbor fej fájás, **álmatlan éjjeliek** következtében sok ember lassan elpusztul. **Gyökérbor** a **gyengült éteterőnek friss erőt ad.** — Gyökérbor gerjeszti az étvágyat elősegíti az emésztést és táplálkozást, gyorsítja az anyagcserét és verépzést, meggyógyítja a felszázott idegeket és új életkedvet ad. Számos elismerő és hűvelat bizonyítja ezt. — **Gyökérbor** kapható üvegekben a lit 1.50 és lit 2. — a gyógyszerárakban Arad, Kis-Szt-Miklós, Glogovác, Ó-Pécska, Némét Szt-Péter, Székessz, Varjas, Monostor, Vinga, Orozifalva, Fibi, Guttentbrunn, Márta-Radna, Lippa, Kovasszintz, Világos, Ágria, Tornova, Tauoz, Nádas, Pankota, Zaránd, Komlós, Ó-Szt-Anna, Új-Szt-Anna, Kúrtos, Simánd, Szt-Márton, Mőssa, Kevermes, Kunágot, Tornyó, Battonya, Szemlak, Perjámos, Sándorháza, Pészak, Knez, Billad, Boparas, N.-Jócsa, Gyertyámos, Kis-Szecskelek, Új-Besse-nyó, Szt-András, Gyarmata, Temes-Rékás, Topoloveoz, Józseffalva, Belinoz, Lugos, Kizdia, Buttyin, Bokszez, Boros-Jenő, Csermő, Kis-Jenő, Sikió, Székudvar, Elek, Kotegyháza, Gyula, Új-Kigyó, Apáoz, Megyes-Bódzás, Mező-Kovásháza, Tót-Komlós, Orosháza, Mezőhogyes, Pitvaros, Csánád-Palota, Nagylak, Egres, Szerb-Szt-Péter, Hatzfeld, Lovrin, Nagy-Kikinda, Szakálháza, Mehala, Békés-Craba, Temesvár stb. valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországnak és az összes ausztria-magyarországi városok gyógyszerárakban.

FÖLDES KELEMEN és **HAJÓS ÁRPÁD** urak gyógyszerárak Aradon, 3 es több üvegek eredeti aron Ausztria-Magyarország bármely helyere küldenek gyökérboraimat üvegekben.

Óvakodjunk utánzatoktól! 1407

Kérjünk határozottan

HUBERT ULLRICH-FELE GYÓGYFÜBORT.

Alapított 1869
Megyei és városi telefon 389

Agyagáru és kályhagyár Arad, Halász-utca.

Ajánlja saját a legjobb tűzmentes agyagból készült

cserépkályháit és kandalóit

minden kivételben, ugyszintén **takarék-tűzhelyek és fürdőkádák kifalazását**, nemkülönben **központi fűtések berendezését** bármely rendszer szerint.

Továbbá minden a kályhás iparhoz tartozó **javitások** vagy **átalakítások** megbízható szakképzelt szerelők által pontosan és gyorsan, a lehető legjutányosabb árban végeznek úgy helyben, mint vidéken.

Ö **szes cserépkályhám** bármely rendszerű vasbetéttel mint **gyorsmelegítő** kívánatra felszerelhető, nemkülönben **Maldingen rendszer** szerint fekete vagy piroszén fűtésre mint **töltőkályha** felállítható.

B megbízását kérve, maradtam

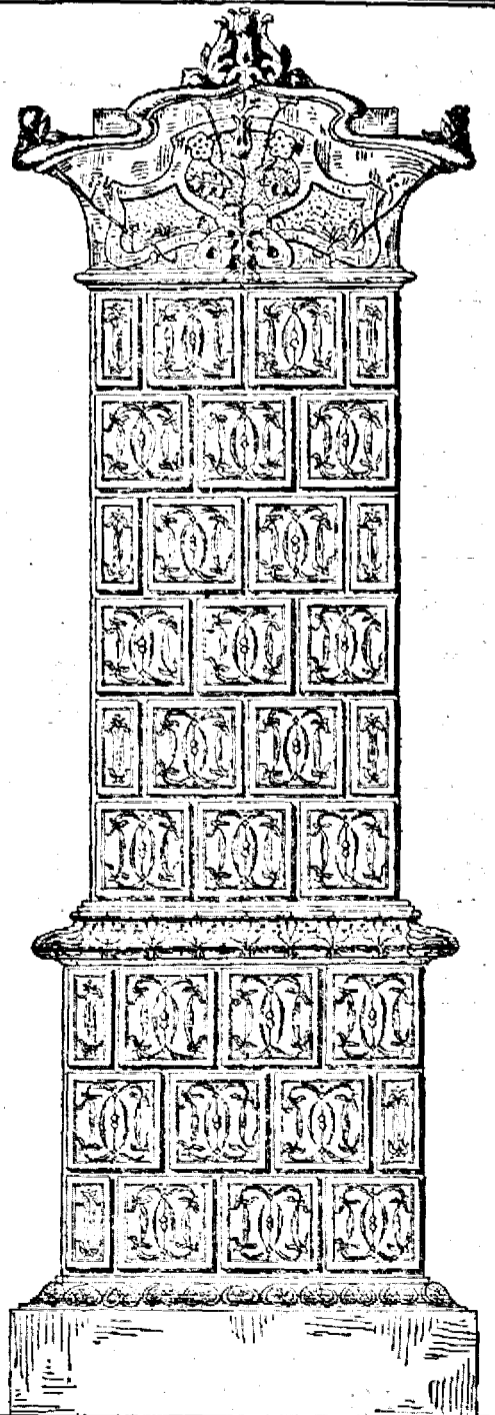
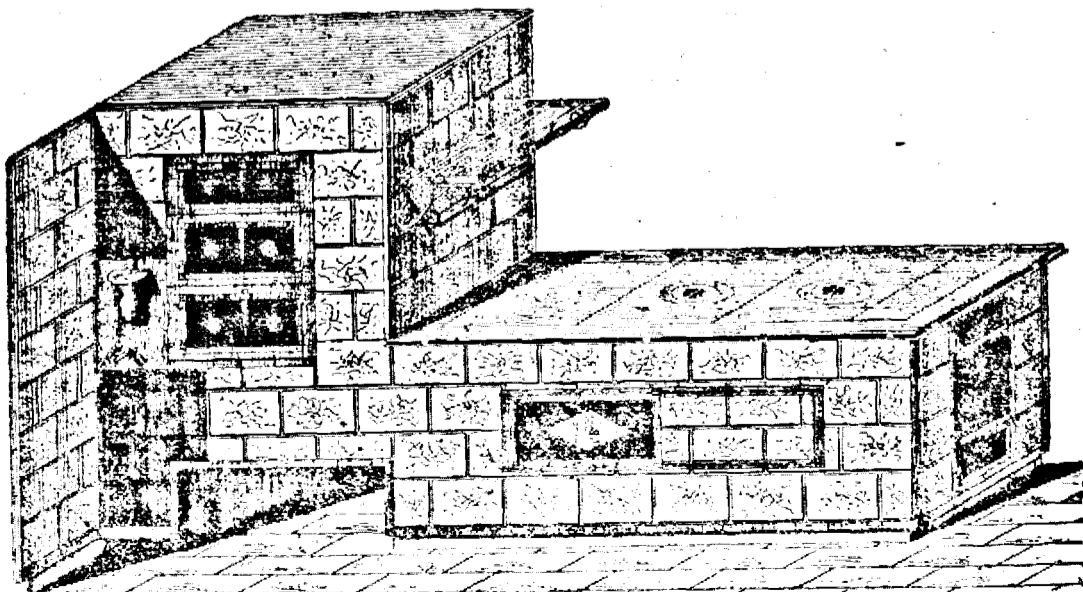
2657

kiváló tisztelettel

BALOGH DÁVID

kályhás-mester.

Képes mintakönyv kívánatra bárkinek bérmentve megküldetik

APRÓ HIRDETÉSEK.

A kinek

Ismeretség híján

házasúrsra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellerre,
kertészre.kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

Aki

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat.

Aki

mindezeket vétel vagy bérbevétel cél-
jából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban ér csélt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetési

rovatát használja.

Több száz

rongált dobozu levélpapírt minden
elfogadható áron árúsitok. Veszek
könyvtárakat. — **Kerpel Izsó**
könyvkereskedő. 2685

Kiadó üzlethelyiségek.

A Salacz-utca sarkán lévő Solymos-
féle házban kényelmes üzlethelyi-
ségek jutányos áron azonnal ki-
adók. Bővebbet ugyanott. 2976

Sarak-üzlethelyiség

melyben eddig szatócüzlet volt,
alkalmas lakással, kiadó. Bővebbet
Aranykőz-utca 20. sz.

Gabona és terményszakmávan

jártas fiatal ember raktárnoki vagy
irodai állást keres. Ajánlatokat
„Megbízható“ jelige alatt a ki-
adóba kér. 54

Veszünk könyvtárakat

egyes könyveket, Lexikonokat, jogi,
szépirodalmi és egyéb munkákat leg-
magasabb áron **Ingusz I. és**
Fia könyvkereskedése Arad 285.

Biztos existenzia!

Ügyes, jó beszélő tehetségtű urak
állandó alkalmazást kaphatnak egy
könnyen eladható házi czikk el-
adására. Pénzbeszedők óvadékkal
keresztetnek. Ajánlatok „K G 100.“
jellel a kiadóhivatalba kéretnek.
2881

Simonyi-utca 12-ös

számu ház szabadkézből eladó.
Bővebbet ugyanott. 60Sok millió előkelő
urhölgy használja a
világhírű

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely szírtalan, ártalmatlan s rögtön segít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és bizonyan ható
ártalmatlan zser szeplők, májfoltok, bőrrákák, pattan-
ások, kilitések s mindennemű bőrrsít ellen. A világ
legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek an-
nak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után
erről mindenké meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

3881

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Rekedtség, elnyálkásodás ellen

kiváló jó hatású a valódi

HAJDU MELL TEA.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kis gyermekek köhögése ellen a legjobb hatású a

GYERMEK-SZIRUP.

Egy üveg ára 60 fillér.

Láz, váltóláz, hideglelés ellen gyermekek a legszívesebben veszik a

Rozsnyay-féle valódi chinin czukorkát.

Nem keserű! Csak a valódi készítményt fogadjuk el. 1 doboz 10 darabban 1 kor.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Máttyás

gyógyszerésztárában

3941

Arad, Szabadság-tér.

Kilényi C. és Társa

divat-, kézmű-, rövidáru és fehérnemű

új áruháza

a lözset főherceg uton megnyílt.

24 évig az aréna épületben volt üzletün-
ket a folytonos házbér emelés miatt

József főherceg-ut 11. szám alá

[Müller-házba]

helyeztük át.

A mostani sokkal olcsóbb házbér miatt
abban a kellemes helyzetben vagyunk,
hogy a mélyen tisztelt vevőinket sokkal
olcsóbban szolgálhatjuk ki, mint azelőtt.Magunkat a n. é. közönség szíves
partfogásába ajánljuk kiváló usztelettel

KILENYI C. és TARSÁ a „Kék golyó“-hoz.

József főherceg-ut 11. 2982

KOSSUTH-utca
67. sz.

CZERNÓCZKY MIHÁLY

cipész-mester üzemében

a legjobb anyagból készült férfi,
női és gyermek cipők nagy
választéka. — Megrendeléseknél
színes bőrök nagy választéka.

Saját készítés!

709

Olcsó ár!

Pontos kiszolgálás!

Megérkeztek a béli divat-ujdonságok!

Brunner Béla

béli divat- és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20. sz.

(Forray-u. sarok, gróf Nádasdy-palota)

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát
hol a legszebb és legdivatosabb béli
ingek, gallérok, kényelők, nyak-
kendők, keztük, selyem zseb-
kendők, harisnyák, s.b. ujdonságok
kaphatók.Legszebb béli toll-, selyem-,
gazé-legyek kiállításán mélyen
leszállított áron.Nagyszerű választék francia és angol
illatszer különlegességekben.

Olcsó árak! — Pontos kiszolgálás!

Videki megrendelések azonnal el-
intéztetnek. 1907Tégla,
Cserép

legkedvezőbben kapható

Pollak Sándor

körkémence téglagyárában

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

A motoros vasút megálló helye.

Városi telefon 266. — Gyári telefon 515.

Rendelések felvétetnek Karolina-u.
7. sz. irodámban, vagy Maros-ut-
cai lakásomon. A téglát vám és
fuvarmentesen házhoz szállítom. —
A gyárba saját új mű utam vezet.Nagy raktár saját gyártmányu hor-
nyolt és kupola cserepekben, flas-
ter-, kút- és facon-téglákban.